

SZABÓ LÁSZLÓ TIBOR

A hosszú utazás

KISREGÉNY ÉS GROTESZKEK

BUDAPEST

**Sorozatszerkesztő
Simor András**

**A kötet kiadását a
Cityrama Utazási Iroda
(www.cityrama.hu)
támogatta**

© Szabó László Tibor, 2011

Szabó László Tibor 1938-ban született. A szegedi József Attila Tudományegyetemen végzett magyar–német nyelv- és irodalom szakon. Később a társadalomtudományok felé fordult, – számos tanulmányt, cikket és recenziót publikált. Politikatudományi kandidátusi disszertációját 1987-ben védte meg a Magyar Tudományos Akadémián. A kilencvenes években ment nyugdíjba a Budapesti Műszaki Egyetem Társadalomtudományi Intézetének Politikaelméleti- és történeti tanszékéről egyetemi docensként.

Néhány éve fordult aktívan az irodalom felé, több írása jelent meg az Ezredvégben, a Népszava Szép Szó mellékletében, a nagyváradi Várad magyar nyelvű irodalmi folyóiratban, a Dunatükörben és különböző internetes honlapokon.

+

A Hosszú utazás című kisregény a távoli jövőben játszódik. Két, hetven év feletti magyar nyugdíjas útra kel, hogy megkeresse azt az országot, ahol elképzeléseik szerint az idős embereket jobban megbecsülik, számítanak tudásukra és tapasztalataikra.

A két férfi a hosszú utazás során különböző országokba és városokba jut el, de mindenütt azt látja, hogy a látszólag már megszilárdult demokratikus berendezkedés ellenére sem sikerült a korábbi ellentmondásokat feloldani. A parlamenti demokrácia kiüresedése, a közgazdasági dogmák, a piacgazdaság és a rentabilitás fétise előbb-utóbb mindenütt megmutatkozik.

Az történelem a cselekményben, aminek be kell következnie, ha meghosszabbodnak azok a trendek, amelyek újkori történelmünkben indultak el. Ha szabad folyást engedünk az antihumánus folyamatoknak, akkor idővel az vár ránk, amit ez az írás is bemutat.

A kisregényhez öt rövidebb novella csatlakozik, ezek is a szerző előző két kötetéből – *Operabál* és *Villámcsődület* – már ismert groteszk látásmódot jelenítik meg.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

1. A gázolás

– Most adj gázt! Már nem tud visszaugrani, túl messze van a járdától!

– Ezt nem ússza meg! Ezeknek az új kocsiknak egyszerűen fantasztikus a gyorsulásuk. Nézd, már repül is az öreg! Az biztos, hogy a lelke, az sohasem tér vissza.

Az ütközés csak néhány másodpercig tartott, a kocsi továbbszáguldott, az elgázolt emberi test pedig némi vonaglás után megmerevedett. A holttest körül különböző színű folyadékok és nedvek lepték el az aszfaltot.

A szitáló ködben úgy tűnt, mintha már éjfél felé járna az idő, jöllehet még csak kilenc óra múlt néhány perccel. A hivatalos személyek nyugodt tempóban végezték munkájukat, ez már a harmadik eset volt ezen a napon. Idős emberek elgázolása a zebrán megszokott eseménnyé vált a városban, a gépkocsiknak minden alkalommal nyomuk veszett, a szemtanúk sohasem kerültek elő. Egy idő után valamennyi ügyet lezártak tekintették. A közelben tartózkodók jobbnak látták, ha inkább hallgatnak, sőt elrejtőznek, semhogy önként jelentkezve, beláthatatlan kimenetelű ügyekbe bonyolódjanak. Sok-sok évvel korábban még akadtak lelkes jelentkezők, akik saját szemükkel látták az egyre gyakrabban ismétlődő baleseteket. A pontos visszaemlékezések azonban hiábavalónak bizonyultak, a gázoló és cserbenhagyó tetteseket sohasem sikerült kézre keríteni. Mintha valami titkos megállapodás védte volna a gyilkosokat! Egy-két oknyomozó újságíró időnként ugyan megpróbált utána járni ennek a feltételezésnek, elfogadható eredményre azonban ők sem jutottak.

A néhány perccel korábban bekövetkezett gázolás két szemtanúja – két idős férfi – éppen egy rosszul megvilágított mellékutcából akart a főútra kilépni. Egymástól néhány méter távolságra haladtak az erősen megkopott járdán, a gázolás láttán azonban mindketten megtorpantak. Az elől álló gyorsan visszalépett, és jól is tette, mivel az ellenkező irányból egy erős fénycsóva hatolt be a szűk sikátorba. Futni kezdtek. Tudták jól, mi vár rájuk, ha utoléri őket. Az autó már fel is hajtott a járdára, de egy váratlan akadály arra készítette, hogy visszatérjen az útestre. Ez mentette meg a két férfi életét, akik egymásba kapaszkodva, ziháló tüdővel bukdácsoltak előre. Egy nyitva felejtett ajtón rontottak be az épület félhomályban derengő lépcsőházába. Megmenekültek.

– Rezes Károly nyugalmazott középiskolai tanár vagyok, történelmet és irodalmat tanítottam.

– Gyalog János, elektroműszerész, szintén nyugdíjas.

Az utca közben teljesen kihalttá vált, semmi mozgást sem észleltek. A fénycsóva is eltűnt. Lassan kimerészkedtek az utcára.

– Tagadják, de egyértelmű, hogy ki akarnak minket irtani. Nem vagyunk több számukra, mint egy felesleges tétel a költségvetés kiadási rovatában. Igaz, hogy a nyugdíjunkt egyelőre még rendszeresen átutalják a homlokunk mögé beépített kártyára, elég, ha csak szembe kerülünk a leolvasó készülékkel és bólintunk egyet.

Gyalog János élénk figyelemmel hallgatta a mellette haladót, nem vágott a szavába. Ütemes fejbólintásokkal adta tudtuk ő is így látja a helyzetet.

– Csak a hetven év felettiekre vadásznak. Életben tartásuk ugyanis már régen nem kifizetődő a társadalomnak. Egy jól működő gazdaság – mindig ezt hajtogatják – szelektál. Én a fiatalokat is megértem – szeretnének egy kicsit jobban élni.

Rezes Károly keményen visszavágott: ez nem rentabilitás, hanem humánus kérdése! Ettől vagyunk mások, mint az állatok!

Lehajtott fejjel lépegettek tovább, már el is felejtették, hogy hova indultak. Csak azt érezték, hogy egyre közelebb kerülnek egymáshoz. Az egyedüllét űzte ki őket otthonaikból, pedig ismerték a veszélyt, hiszen mindketten túl voltak már a hetvenen.

– Hallottam, hogy még mindig van egy-két olyan ország, ahol megbecsülik az idős embereket, számítanak tapasztalataikra, nem rendelnek alá mindent a hasznosság követelményeinek. Oda kellene eljutnunk!

– Igazad van – erősítette meg Gyalog János.

Kézfogással tettek pecsétet elhatározásukra az egyik félig kidőlt lámpaoszlop tört fénye alatt.

Indulás hétfőn reggel a Központi Pályaudvarról!

2. Zene mindenütt

A vasúti kocsikból kilépőket harsogó és vidám zene fogadta, A nyitott peronokon nagyméretű és erős hangszórókat helyeztek el, de a várótermekben és az állomás éttermében is óriási tölcsepek szórták a fülbemászó, könnyű dallamokat. A megszólalásnak nem lett volna sok értelme, hiszen a zenét senki sem tudta túlkiabálni. Ám Rezes Károly és Gyalog János már jóval a leszállás előtt egyeztette elképzeléseit: szálláskeresés, esetleg egy jó vacsora, majd tájékozódás az ország társadalmi berendezkedéséről, és a hetven év felettiek életlehetőségeiről.

A korábbi valutáris- és nyelvi nehézségek a Világ-Unióhoz csatlakozott országokban már régen megszűntek, hiszen mindenütt közös pénzt használtak, és minden szolgáltató helyen kártya-leolvasó készülékeket helyeztek üzembe. Bankjegyek és érmék már csak elvétve fordultak elő – többnyire a gyűjtők igényeinek kielégítésére.

Az új közös nyelv is valamennyi országban gyorsan elterjedt, a legtöbb nemzeti nyelv pedig fokozatosan kihalt a különböző szubkultúrákba szorult vissza. Jóllehet néhány családban még előfordult, hogy a szülők, vagy a nagyszülők gyerekeiket illetve unokáikat megtanították rá, de ez csak olyan unaloműző kedvtelés volt, mint pl. a keresztrejtvények megfejtése.

A központi kormányzat rendkívül nagy gondot fordított az új nyelv mielőbbi elterjesztésére, hiszen így a nyelvtanárok, a tolmácsok és a fordítók fokozatosan feleslegessé válhattak, munkaerejüket és szellemi kapacitásukat más, nemesebb célokra fordíthatták. Fordítók azért még előfordultak néhány múzeumban, amelyekben francia, angol, német, sőt még magyar nyelvű szövegeket is archiváltak. A pénzforrások ésszerű felhasználása érdekében azonban egyre kevesebb írást minősítettek megmentésre méltónak, a magyar nyelvűek közül pl. csak a mangalica sertés tartásával foglalkozó tanulmányokat dolgozták fel.

A két utazó jól beszélte az új nyelvet. Gyalog János a praktikus, hétköznapi kifejezésekben szerzett megbízható tudást, Rezes Károly viszont még a számmisztikával összekapcsolt magasabb szintű nyelvtudás alkalmazásában is járatos volt.

Lehetővé vált ugyanis, hogy a beszélők az alapfogalmakat csupán egyszerű számokkal fejezzék ki – a bonyolultabb gondolatok közlésére azonban már mozaik szavak bevonására is szükség volt. Az irodalmi művek szerzői többnyire csak az új nyelv kifinomult formáját alkalmazták, de olykor akadtak még példák az átmeneti megoldásokra is. A regényekben időnként olyan mondatokkal lehetett találkozni, miszerint: „A képedbe vágok egy tizenkettest!” A régi nyelven ezt úgy fejezték ki, hogy „Te egy barom vagy!” Az írástudók az új nyelvben tehát sokkal finomabban és árnyaltabban tudtak alkotni.

Az irodalom már régen túllépett a posztmodern jelenségén, és ezen a területen is egy gigászi számmisztika volt kialakulóban. A hármas szám leírása egy regényben például azt jelentette, hogy éhes vagyok, a harmincegy pedig azt, hogy nem vagyok éhes. Az ezoterikus és szexuális kifejezéseket természetesen lényegesen magasabb

számokkal adták tudtára az olvasónak, illetve beszélgetés közben a szexuális partnernek. A számok nagysága tehát kifejezte a mondanivaló, illetve a különféle aktusok etikai értékét is. A nyelvújítók egyébként messzemenően figyelembe vették a XX. század közepén élt kiváló angol író, George Orwell ezzel kapcsolatos szövegeit.

A világirodalmat jól ismerő nyugdíjas tanárnak tehát nem okozott nehézséget, hogy választékos nyelven fejezze ki magát. Gyalog János inkább a műszaki nyelv finomságait ismerte. Egy beszélgetés alkalmával pl. 43 számot sorolt fel meglehetősen gyors egymásutánban, és egyetlen valóságos szóra sem volt szüksége ahhoz, hogy az adott szakmai kérdésben magabiztos tudását bizonyítsa. Egy fedőlap lecsavarozásáról volt szó.

A két utazó a központi csarnokot elérve, szorgalmas keresésbe kezdett. Úgy gondolták, hogy a vasútállomáson bizonyára találnak egy szállodai szobaelosztót, vagy valami ehhez hasonló ügynökséget. Kisebb-nagyobb üzletek százai várták őket, és zene, mindenütt zene. A hangerő itt még nagyobb volt, mint a kinti peronokon, hiszen az időnként feltámadó heves szél ott gyakran szétszórta a vidám dallamokat. Ez persze bizonyos szempontból kimondottan előnyös volt, mivel az állomás környékén lakó emberek így napi 24 órában élvezhették a legújabb slágereket. A Városi Önkormányzat egyik rendelkezése értelmében ugyanis minden hangszórót a központi könnyűzenei adóra kellett rákapcsolni. Az intézkedést azzal támasztották alá, miszerint egy széleskörű szociológiai felmérés egyértelműen kimutatta, hogy a város lakóinak döntő többsége nem is tudna más zenét elképzelni, amely alkalmas lenne a jó közérzet kialakítására.

Az eredménytelen keresés egyre csüggedtebbé tette a két idős férfit. Rezes Károly ekkor döntő lépésre szánta el magát. Egy intelligens kinézetű eladóhoz közelítve, tölcserre formált kezei között a 416-os számot üvöltötte. Az új nyelv magas szintű ismerete ez alkalommal is jelentősen megkönnyítette a kommunikációt, mivel a szám elkiabálásával sokkal rövidebben és érthetőbben tudta szobakeresési szándékát közölni. A vidám tekintetű, elegánsan öltözött férfi könnyed mosollyal susogott vissza egy másik számot, miután az idős férfi a bömbölő zene miatt már nyolcadszor ismételte meg a nyelvi kódot.

Károly évekig egy speciális tanintézetben dolgozott, ahol süket-néma gyerekeket oktatott és ennek következtében nagy gyakorlatra tett szert a szájról történő olvasás tudományában. Kurta fejbiccentéssel köszönte meg az információt, Jánosnak pedig egyszerű kézjelekkel adta tudtára, hogy merre menjenek.

Az ajánlott szálloda a pályaudvar épületével szemben állt. A portán mintha valamivel halkabban szólt volna a zene, mint az utcán, de a közvetlen társalgás ezen a helyen is kilátástalannak tűnt. Károly ismét tölcserre formálta kezeit és hozzákezdett mondókájához. A szálloda portása óvatosan körülnézett, majd intett a két jövevénynek, hogy kövessék. Egy kisméretű, otthonosan berendezett szobába vezette őket. A vendégeket ekkor valami megfoghatatlan, különös érzés kerítette hatalmába, egyszerűen nem találtak magyarázatot kedélyállapotuk hirtelen megváltozására. Aztán rájöttek, hogy a szobában nem szól a zene, csend van, a portás pedig barátságos arccal mosolyog rájuk. Nem is tudtak azonnal megszólalni, egyszerűen elképzelhetetlennek tartották, hogy nem kell üvöltözniük, ha meg akarják értetni magukat, egyszerűen csak beszélni kell – nyugodtan és halkán. Elsőnek Gyalog János szólalt meg:

– Szállodai szobát keresünk legalább két éjszakára, de lehet, hogy tovább is maradunk. Mondja! Miért üvölt a zene ebben a városban mindenütt?

Az egykori középiskolai tanár is megszólalt:

– Nem lesz kellemetlensége abból, hogy itt tárgyal velünk és nem a portán, hogy

teljesen leállította a zenét?

A portás válaszát a két férfi feszült figyelemmel hallgatta:

– A napi 24 órán át, minden közhelyen hallható zenét a Városi Önkormányzat rendelte el, miután az elmúlt évben két súlyos depressziós járvány is pusztított a városban. Az embereket – mint Önök is tudják – állandó gondok és problémák emésztik, szórakoztatni kell őket! Több pszichológiai felmérés is kimutatta, hogy pl. az áruházakban a hangos zene és a vásárlási kedv között egyértelmű összefüggés áll fenn. Minél hangosabb a zene, annál többet vásárolnak az emberek! Képzeljék el, az egyik nagy bevásárló centrumban egyszer elromlott az átjátszó készülék – teljes csönd lett – és tömeghisztéria tört ki. A vásárlók törni-zúzni kezdtek.

– Szörnyű! És mi történt ezután? – kérdezte a tanár.

– A biztonsági őrök olyan golyókat lőttek ki az emberi mivoltukból kivetkezett örvongókra, amelyek lefejtethetetlenül tapadtak rá a ruházatukra, ill. a testükre, majd popzenét kezdtek el a bőr alá sugározni. A zene a vérkeringés által pillanatokon belül eljutott az agyba és megnyugtatta az embereket.

– És csak a popzene fejt ki ilyen megnyugtató hatást?

– Kezdetben különféle relaxáló zenékkal is próbálkoztak, de ezek mind álmodozóvá és melankolikussá tették a megtámadottakat, a vásárlási kedv pedig fokozatosan alábbhagyott. A forgalom minden üzletben egyértelműen visszaesett. A Városi Önkormányzat aztán néhány nap elteltével véglegesen betiltotta az ilyen zenével átitatott golyók használatát.

– Az intézkedés bizonyára jó hatással volt a város lakóira – tette hozzá Gyalog János.

– De képzeljék el – folytatta a portás – a gyártók egyszer tévedésből valamelyik régi opera zenéjét keverték bele a golyókba! Jóllehet, a vevők kezdetben egy bizonyos mértékig megnyugodtak, sőt sokan élénk figyelemmel hallgatták a már szinte elfeledett dallamokat, viszont minden árucikket olaszul és németül kértek. Az eladók természetesen semmit sem értettek az egészből, hiszen ezek a nyelvek már csak egy-egy archivált operafelvételen, a múzeumokban, illetve a régi könyvekben fordulnak elő. Az interneten sem lehet velük találkozni. Azt hallottam, hogy az egyetemi oktatók is úgymond átugranak rajtuk, amikor az archaikus nyelveket ismertetik. Egyedül az angol tartja még magát némiképpen a nyugat-indiai szigetvilágban – néhány makacsul kitartó kreol-nyelv mellett.

– Nagyon köszönjük a beszámolót, és azt, hogy a zene leállításával állását kockáztatta értünk. De csak egy napig maradunk.

3.

A parlament

A számos kis toronnyal díszített gótikus épületre viszonylag könnyen rátaláltak. A mellettük elrohanó emberek ugyanis egyértelmű kézjelekkel mutatták a helyes irányt – a kérdezősködésnek semmi értelme sem lett volna, hiszen az utcákon bömbölő zene minden más hangot elnyomott. A szállodai szobában összeeszkábált nagy tábla, amelyen a parlament épülete volt látható, tökéletesen megfelelt a célnak. A két idős embert egyébként mindenki tüntetőnek nézte, az ellenzéki érzelmeik az irányt mutató

mozdulatokon túlmenően még néhány sajátos jellel is kifejezést adtak véleményüknek.

A szélesre tárt főbejáraton, valamint a biztonsági berendezéseken gyorsan és akadálytalanul haladtak át, csupán a lépcsőház szegleteiben megbúvó kamerák mozgása és surrogása zavarta őket bizonyos fokig. Az emeletre felérve, először egy hatalmas méretű étterem került az útjukba. Megterített asztalok és finomságokkal roskadásig megrakott kiszolgáló pultok várták az érkezőket, a személyzet rezzenéstelen arccal bámulta őket. Az egyébként teljesen kihalt helyiség mégis inkább egy régészeti szakszerűen feltárt kriptára hasonlított, mint egy élettel teli, zajos étteremre.

– Valami fontos ülés van bent, ezért nem lehet itt egyetlen képviselőt sem látni – jegyezte meg Rezes Károly.

– Hát igen, a szállodai portán kapott információk szerint már javában folyhat a vita.

A látogatók páholya felé vették útjukat, hogy az interneten lefoglalt helyüket megkeressék. A zene közben egyre halkabbá vált, majd teljesen megszűnt.

– Nincs szebb zene a csendnél! – kiáltott fel az idős tanár.

Az ülésteremben meglepetésükre egyetlen képviselőt, sőt egyetlen hús-vér embert sem láttak. De mégis! Az elnöki karosszék mögött hirtelen egy sárga overállba öltözött férfi bukkant fel, néhány másodpercig szigorú vizsgálat alá vette az érkezőket, aztán széles gesztusokkal bízta őket ülőhelyeik elfoglalására. Egy magas növésű, kék köpenyes férfi a másik oldalról ugyanezt tette, majd a kivetítő vászonra mutatott, amelyen éppen az egyik interpelláló képviselő alakja jelent meg. Az ülésterem egyébként teljesen üresnek tűnt, a székeket pedig meglehetősen vastag porréteg fedte. Egyértelmű volt, hogy már régen nem ültek rajtuk.

A választások után lejárt a nagy tüsténkedések ideje, lehiggadt, nyugodt munka vette kezdetét a parlamentben. A képviselőknek azonban az idő múlásával – sokirányú elfoglaltságuk miatt – egyre kevesebb lehetőségük nyílt arra, hogy a parlamenti üléseken minden alkalommal részt vegyenek. Az igazolt távolmaradások növekvő száma a hónapok teltével sajnos teljesen kihalt, üres hodállyá változtatta az ország házát. A nép választottjai mobil telefonon keresztül mondták el beszédeiket, vettek részt a vitákban, interpelláltak, adtak választ a nekik szegezett kérdésekre.

A hiányzások erőteljes szaporodásával, mentő ötletként született meg az a döntés, miszerint a mobil telefonokról egy nagy kivetítőre kell a parlamenti felszólalásokat, vitákat stb. átjátszani. A nyilvánosság elvének érvényesülnie kellett, és érvényesült is! A látogató páholyban akár tizennégy érdeklődő is figyelemmel kísérhette a pártok csatározásait, és már hazafelé, az utcán véleményt formálhatott az elmondottakról, a szembejövőkkal pedig közölhette esetleges nemtetszését. Ez persze inkább csak egyfajta egyszerűsített jelbeszéd volt, mivel a minden hangot és zajt elfojtó diszkó és sláger zene mellett a hangszálak koptatása teljesen értelmetlen lett volna.

A város egészségügyi intézményei egyébként már régen nem tudtak megbirkózni a növekvő számú fül- és torokbetegségek kezelésének gigászi feladatával. Többek véleménye szerint ez is oka lehetett annak, hogy idővel egyre kevesebben keresték fel a parlament látogató páholyát. A rádió- és televízióállomások a rendkívül csekély érdeklődés miatt már régen felhagytak az ülések közvetítésével.

Ezen a szürke hétköznapon is csak a két magyar utazó foglalt helyet a vendégek részére fenntartott páholyban. Az egykori, bársonnyal bevont karosszékeket már régen kicserélték, és kemény, kényelmetlen faülések várták a leülni szándékozókat. A fő gondot azonban nem is a puritán kivitelezés jelentette, hanem az, hogy a székekből apró szegek álltak ki, amelyek sajnos elég gyakran hasították fel a látogatók öltözetét. Az ülőhelyek megjavítására vagy kicserélésére azonban a számos beadvány ellenére sem került sor. A parlament gondnoksága ugyanis már 14 évre előre elköltötte az épület

karbantartására, ill. tatarozására megszavazott összeget, és a rendkívül szigorú gazdálkodási előírások az Országházra éppen olyan kötelezőek voltak, mint bármely más intézményre. A díszvendégek, valamint a végletekig elkötelezett parlamenten kívüli ellenzék aktivistái általában három-négy pótnadrággal ültek be a páholyba. Voltak közöttük azonban olyanok is, akik mindezek ellenére sokáig makacsul kitartottak! Ellenzéki álláspontjukat végül az előzőekben ismertetett egyszerű ok miatt voltak kénytelenek feladni. Az utolsó nadrágjuk is elszakadt.

Gyalog János mindig tartott magánál néhány kisebb méretű szerszámot és kalapálni kezdett. Ekkor az egyik – eddig láthatatlan – műszaki alkalmazott hangosan rákiabált, hogy ne zavarja az ülést, mert kivezetteti. A rejtett kamerák természetesen a látogató páholyt is folyamatos megfigyelés alatt tartották. János kénytelen volt tehát tevékenységét abbahagyni, és szakadt nadrágját elsimítani.

A parlament biztonsági berendezései szerencsére hibátlanul működtek. Még mindig fennállt ugyanis az a veszély, hogy öngyilkos terroristák rontanak be az épületbe, és megpróbálják az ülést megzavarni. Az intézmény azonban – minden eshetőségre számítva – számos tartalék kivetítővel is rendelkezett. A parlament működését minden körülmények között biztosítani kellett!

Sok-sok évvel korábban – mint ezt a szállodában hallották – voltak azért olyan ülésnapok is, amikor a nagyterem zsúfolásig megtelt és a látogató páholyban helyet foglaló magas közéleti személyiségeknek, valamint az országba akkreditált diplomataknak is csak egy fél szék jutott. A képviselők eskütétele ekkor még a középre kihelyezett, díszkötésű alkotmány megérintésével ment végbe. Egy rendkívül kellemetlen botrány miatt azonban ezt az aktust is az egyre modernebb és sokfunkciós mobil telefonok vették át.

A kínos helyzetet az okozta, hogy a technikai személyzet a képviselői eskü napján az alkotmány helyett tévedésből a tekepályák üzemeltetéséről elfogadott alapelvek chartáját tette ki a szükséges helyre. Az zavarta meg őket, hogy ezt az okmányt is a legfontosabb dokumentumokat őrző trezorban tartották, és sokkal díszesebb kötésben állt ott, mint az ország alkotmánya. Gyakrabban is használták. Az alaptörvény ekkorra már csupán egy mondatra zsugorodott össze:

A hatalom azé, aki birtokolja.

A két idős látogató figyelme a hatalmas méretű kivetítő felé fordult. Mind a kép, mind pedig a hang kifogástalan volt. A hang egyébként a falakból és a padló alól jött, és mindez egyértelműen a rendkívüli minőségű digitális habarcsnak volt köszönhető. Az új kötőanyag az épület felújítása óta tartotta össze a finoman megmunkált köveket. A két szolgáltatást – hang és kép – egy-egy magáncég biztosította, számláikat a költségvetés egyik önálló fejezetének költségkeretéből egyenlítették ki. Üzemeltetési problémákra így soha sem került sor.

A parlament aznapi ülésén két napirendi pont szerepelt:

1. Harmonizálási törvény az adatbázis frekvenciák és a rendszerspecifikus költséghányadosok összevetéséről
2. A tárgyévre vonatkozó post mortem nyugdíjelések volumene

Az első napirendi pont tárgyalása már majdnem befejeződött, amikor a két látogató az üres teremben helyét elfoglalta. De ez egyáltalán nem zavarta őket, hiszen Rezes

Károly humán műveltsége csak kevés rálátást engedett meg a vitában minduntalan visszatérő rendszerelméleti és közgazdasági kérdésekre, Gyalog János pedig nem szerette az elméleti okfejtéseket – ő a gyakorlat embere volt. Már fiatal korában sokaknak feltűnt kezűgyessége és a fizika tantárgy iránti szeretete. Többre is vihette volna. De ő megelégedett azzal, hogy három szakmában is oklevelet szerzett, lakatosként éppen úgy megállta a helyét, mint villanszerelőként. Kollegái és vezetői mindig is nagyra becsülték szakmai tudását, valamint egyszerű és közvetlen modorát. Korengedményes nyugdíjba kényszerült a gyár csődbe jutása után, pedig még tele volt tettvággyal – sehová sem vették fel, túl öregnek találták.

Az ellenzéki felszólalók politikai maszatolással vádolták a kormányt, és utaltak arra is, hogy a közutakon keletkezett kátyúkat akkor kellett volna kijavítani, mielőtt azok létrejöttek. Ez jelentős költségmegtakarítást tett volna lehetővé az államháztartás részére – hangoztatta a vezérszónok.

A kormánypárti államtitkár rövid, de határozott hangú válaszában közveszélyes érzelmi manipulánsnak minősítette a felszólalót. A házelnök ekkor a mobil telefonokon rendszeresen érkező időjárási jelentésekre hivatkozva úgy döntött, hogy a szópárbajt a kedvezőtlen légköri viszonyok miatt elhalasztja. Felszólította a második napirendi pont előadóját, hogy kezdjen hozzá referátumához.

A két magyar látogató élénk figyelemmel követte a rövid, velős referátumot valamint a kibontakozó vitát. Az előadó gondolatmenete arra épült, hogy minden beteg ember csak veszteséget termel, és minél idősebbé válik egy állampolgár, annál többet kell költeni rá. Vitán felül áll tehát, hogy közgazdasági szempontból ez nem más, mint a pazarlás egyik formája. A pazarlást viszont csak a nyomorral lehet megállítani! – hangozott a logikus végkövetkeztetés.

Az ellenzék szakpolitikusa elismerte, hogy a hetven év felettiek eltartása komoly erőforrásokat von el a gazdaságtól, és így valóban a társadalmi pazarlás egyik módjának is tekinthető. Vitatta viszont, hogy ez lenne az állam túlköltekezésének legfőbb oka. A hatalmas deficit kialakulásáért egyértelműen a kormány technológia-politikáját okolta.

A politikus a tárgyalt probléma humánus, és az önrendelkezés elvén alapuló megoldását javasolta. Reformokat követelt és utalt a kormánypártok megkerülhetetlen felelősségére. Az igazságosság és az arányosság elvét ebben a kérdésben sem lehet figyelmen kívül hagyni – figyelmeztette hallgatóit. Azzal azonban ő is egyetértett, hogy a nyugdíjasoktól is meg kell vonni a különböző szolgáltatások igénybevételeének lehetőségét, amennyiben a homlokuk mögé beépített chipjükkel már nem képesek ezeket finanszírozni, vagyis piaci áron kiegyenlíteni.

A folytatódó vitában az egyik független képviselő arra hívta fel a figyelmet, hogy a költségvetés súlyos deficitje miatt nyugdíjemelésre már több éve nem került sor az országban, és a növekvő infláció következtében folyamatosan emelkedik a fizetés-képtelenné váló nyugdíjasok száma. Ez elsősorban az egészségügyi szektorban okoz gondot, – mutatott rá a problémára – mivel ott már teljes mértékben érvényesülnek a piaci viszonyok. A súlyos helyzet mielőbbi megoldását követelte.

Mivel a független képviselőknek járó huszonöt másodperces felszólalási időkeretet a felszólaló jócskán túllépte, a házelnök megvonta tőle a szót. Az ülés folytatódott.

A vitát végül egy kompromisszumos megoldás zárta le. A képviselők három ellenszavazat és egy tartózkodás mellett elfogadták a post mortem nyugdíjemelésről szóló törvényt, amely szabályozta, hogy a nyugdíjasok haláluk után milyen mértékű emelésben részesülhetnek. A törvény azt is kimondta, hogy erre a juttatásra csakis az

elhunyt jogosult, ez a jog más személyre nem ruházható át. A javaslat betérjesztői az indokolásban többek között a kitüntetések adományozásának gyakorlatára hivatkoztak, a nemzet örök megbecsülésére – például a harctéren elesettekkel kapcsolatban – valamint a társadalom igazságérzetére.

Rezes Károly és Gyalog János lassú mozdulatokkal felállt a helyéről és elindult a kijárat felé. Az idős történelemtanár szólásra nyitotta a száját, kedve lett volna társának elmagyarázni, hogy csak egy biztonsági garanciákkal megerősített demokratikus intézményrendszer képes a humanista eszméket szolgálni, minden embernek lehetővé tenni, hogy életkorától függetlenül méltósággal élje le az életét. De hol is tartunk tulajdonképpen? – tette fel magának a kérdést hangtalanul. Hová vezet az út, amelyen akarva vagy akaratlanul haladnunk kell? Elvágta gondolatainak fonalát, mielőtt még megszólalt volna. Gyalog János idegesen kotorászott a zsebében, valószínűleg az ülésteremben felejtette az egyik szerszámot.

4. **Incidens a diszkóban**

A nagy folyóparti országban a vendégek csak az egyik korábbi temetőben találtak maguknak szállodai szobát. Később aztán kiderült, hogy ez nem is történhetett volna másképpen, ugyanis az egész város az egykori, valamint a még jelenleg is használatos temetőkre épült. A gazdagabbak a korábban kialakított luxus kriptákat vásárolták meg és modernizálták, a szegényebbek pedig az egyszerűbb sírokat döngölték laposra, és kisebb-nagyobb házakat húztak fel rájuk. A város és az egész ország rohamos tempóban növekedett, a népességgrobbanás következtében már alig akadt szabad terület a körengetegben.

A főváros szinte állandó forrongásban élt – ebben valószínűleg a rendkívüli zsúfoltság is jelentősen közrejátszott. Győztesek váltották a legyőzöiteket, majd megfordult a sorrend. A generációs problémák is egyre élesebben vetődtek fel, a felnövekvő új nemzedékek ugyanis munkahelyet, lakást, vagy egyszerűen csak vizet és levegőt követeltek maguknak. Hangjuk egyre erősebbé vált.

Rezes Károly és Gyalog János megpróbált áttörni a várakozó tömegen, legszívesebben azonban már vissza is fordultak volna – ezt azonban még egymásnak sem merték bevallani. A vasútállomás homlokzatán óriási felirat hirdette:

A liberalizmus nagyszerű eszme, de emberi fogyasztásra alkalmatlan!

Összenéztek, és némán folytatták útjukat. Az idős tanár világnézetét már fiatal éveitől óta egyértelműen a francia felvilágosodás nagy gondolkodóinak eszméi formálták. Egyetemi tanulmányainak köszönhetően vált ateistává, és fokozatosan kialakuló politikai nézetei is egyértelműen a liberalizmus irányába mutattak. Az erkölcsi kérdésekben felmerült vitákban újra és újra az emberi méltóság problematikájához tért vissza, gondolkodásában ez lett a vezérfonal. Egy ideig még aktív szerepet is vállalt az egyik liberális pártban, attól azonban mindig visszariadt, hogy a politikusi pályára lépjen.

Később belátta, hogy kompromisszumok nélkül nem boldogulhat és egyre többet adott fel liberális elveiből. Világnézetét azonban továbbra is ezek az eszmék határozták meg. A vasútállomás homlokzatán látott felirat erősen felkavarta gondolatait, a szegény és a düh érzése kavargott benne. Kitörni készült, de elfojtotta háborgását. Nem akarta, hogy a mellette lépegető és minden irányba kíváncsian szemlélődő barátja, János bármit is észrevegyen indulataiból. Túl sok mindent kellett volna elmagyarázni neki, de ehhez most semmi kedve sem volt. Rossz előérzettel folytatta útját.

Szállodát kerestek tehát, és úgy tervezték, hogy később – kellő információkkal felszerelve – vágnak majd neki a városnak, hogy az itteni életkörülményeket megismerjék. Egyértelmű választ vártak arra a kérdésükre, hogy van-e egyáltalán valami keresnivalójuk ebben az országban?

Hamarosan kiderült, hogy ezen a tájon az emberek túlnyomó többsége az új nyelv egy meglehetősen sajátos nyelvjárását beszéli, a zenétől azonban szerencsére megkímélték őket. Így tehát a nyelvi nehézségek ellenére mégis jobban meg tudták magukat értetni, mint utazásuk első állomásán.

Az idős irodalomtanár igazolva látta mindazt, amit a hozzá hasonló ismeretekkel rendelkezők mindig is vallottak, miszerint a zseniálisan megszerkesztett, racionális, a digitalizálás minden előnyét magába foglaló új nyelv egy bizonyos idő után dialektusokra fog szétesni, és minden kezdődik előről. A nyelvészek is ugyanezt vallották, de rájuk senki sem hallgatott.

A szállodát egy korábbi, hatalmas mauzóleumból alakították át a vendégfogadás céljaira, a színes márványborítást felújították, a lemállott darabokat pótolták, és egy kör alakú tornyot húztak a magasba. Ide kerültek a legelegánsabb éttermek és a legtöbb elárúsító hely is. Fentről csodálatos kilátás nyílt a városra, hiszen minden irányban egy-egy kisebb sírkápolna, vagy felújított luxus kriptá ejtette rabul a vacsorázók tekintetét. Az esti megvilágítást mesterségesen előidézett lidércfények biztosították.

A hallban a régi időkből származó kőkoporsók állták útját a belépő szállodai vendégeknek, és ezek kerülgetése bizony nem kis gondot okozott az érkezőknek. A londonerek azonban ördögi ügyességgel lavíroztak az akadályok között, és mire a két magyar utazó a recepcióra érkezett, bóröndjeik már az egyik sírkövön nyugodtak.

A harmadik emeleti szoba meglehetősen tágas volt, viszont a kis állványokon sorakozó urnák, amelyek dekoratív szempontból fontos részei voltak a berendezésnek, jelentősen lecsökkentették a mozgási lehetőségeket. Ezen túlmenően még az is komoly gondot okozott, hogy a vendégek öltözködés közben igen könnyen leverhették őket. Rezes Károlynak nagy erőfeszítésébe került, hogy ne kövessen el kegyeletsértést. Az első benyomások a szállodában mindenesetre azzal bíztattak, hogy egy olyan országba érkeztek, amelyben tisztelik az elhunytakat, és feltehetően a halálhoz közeledő idős embereket is.

A szállodai portás a két magyarnak azt tanácsolta, hogy először a hoteltól nem messze üzemelő piramis alakú diszkót keressék fel, ugyanis a kormánytisztviselők jelentős része ott rendezte be irodáját, gyakorlatilag az egész országot onnan irányítják. A parlamentet a terméketlen viták miatt már régen feloszlatták, épületében csak értékesebb sírköveket, valamint márkás külföldi italokat tárolnak.

A két idős úr elindult, hogy megkeresse az ország irányító centrumát. Már a diszkó közelében erős sürgés-forgás fogadta őket. Elegánsan öltözött és aktahalmazokat cipelő hivatalnokok tűntek fel a legkülönbözőbb irányokból, és kerülgették a sírokat – tevékenységük fontossága vitathatatlan volt. A bejárat előtt népies öltözetben ácsorgó fiatal lányok kínálták különféle üdítő italokkal a loholásban megfáradt tisztviselőket, majd egyenruhás örök vezették őket a labirintusban tovább. Az irodák több emeletnyi

magasságban és mélységben helyezkedtek el az épületben, a gyorsfelvonók azonban mindenkit másodpercek alatt a megfelelő helyre röptettek.

Az egykori, hatalmas méretű mauzóleum irányító központtá történő kiépítése mindenekelőtt biztonsági célokat követett. A labirintusszerű elrendeződés, de maga a diszkó kialakítása is elsősorban az álcázást, illetve az illetéktelenek mozgásának a megnehezítését szolgálta. Kezdetben a titkos aktákat is pl. étel – és itallapokban rejtették el, de ezt a módszert később meg kellett szüntetni, mivel a megrendeléseket gyakran összecserélték, és így a hivatalnokok olykor egy finom, gőzölgő cappuccinót kaptak, a diszkó-vendégek meg nyugodtan böngészhatték a bizalmas iratokat.

A bombabiztos irodák több emelet mélységben helyezkedtek el a diszkó alatt. Ide csak a legmagasabb rangú hivatalnokok kerülhettek, akik egy-egy kisebb kriptában rendezték be irodájukat. Mivel az itt felhalmozódott csontvázak műemlékvédelem alatt álltak, nem lehetett őket a helyiségekből eltávolítani. Többnyire iratrendezőnek használták őket.

A diszkó bejáratánál hatalmas méretű tábla fogadta az érkezőket, amelyen a dohányzás különböző ártalmaira hívták fel a belépők figyelmét. Mellette, egy kisebb hirdetőnyelen viszont az állt, hogy a kábítószeres cigaretták szívására ez egyelőre nem vonatkozik, mivel a drogok káros hatásával foglalkozó bizottság még nem fejezte be munkáját, és így ebben a kérdésben nem alakult ki egyértelmű állásfoglalás.

Az állásfoglalás elmaradásában feltehetően fontos szerepet játszott az a tény is, hogy a dohányzás elleni felvilágosító hadjárat első eredményeinek következtében jelentősen csökkenni kezdtek a cigaretták eladása után befolyó adóbevételek. Új megoldásokat kellett tehát találni, hogy a költségvetés növekvő hiányát visszaszorítsák. Egyes kormánytisztviselők azt tartották volna a legcélszerűbbnek, ha az állam fokozatosan utat nyit a kábítószeres cigaretták forgalmazásának. Úgy vélték, hogy a bizottság munkájának felfüggesztésével olyan helyzetet lehetne teremteni, amelyben az állam nem támogatja, de nem is tiltja a drogfogyasztást. Mindenki szabadon választaná meg, hogy hagyományos dohányból készült cigarettát szív-e, vagy pedig kábítószereset. Ez egyébként a társadalom jó közérzetét is jelentősen növelné, sőt még az adóbevételeket is fokozná.

Az alkohol élvezete az ország törvényei szerint eredetileg az egyik legnagyobb bűnnek számított. Az újabb és újabb, enyhén alkoholtartalmú üdítő italok megjelenése azonban bonyolulttá tette a régi törvények betartását, és felmerült az a kérdés is, hogy az egyre nagyobb mértékben fogyasztott alkoholmentes energia italok végeznek-e kíméletlenebb pusztítást az emberi szervezetben, vagy pedig az enyhén alkoholos üdítők.

Az alkoholizmus fogalmának a meghatározása is nehézségekbe ütközött. Egyes törvényhozók már egy pohár sör élvezetét is deviáns cselekménynek ítélték meg, míg mások csupán napi egy liter hatvanszázalékos alkohol elfogyasztása után részesítették volna az italozót enyhe büntetésben. Mindenki az ismeretlenség homályába burkolózó döntéshozóktól várta az alkoholforgalom- és élvezet szabályozását.

A fenti információkat a két magyar vendég az asztalukhoz letelepedett, jól öltözött és rendkívül barátságos helyi lakostól kapta. A kibontakozó beszélgetés azonban rövidesen más irányt vett. Rezes Károly és Gyalog János a hetven év felettiek életlehetőségeit kezdte firtatni. Közben asztaltársuk javaslatára egy piramis – diszkó – koktélt is rendeltek a csinos pincéernőnél, a ház specialitását. János rögtön belekóstolt az italba, és szokatlan ízeket érzett, amelyek izgatottan futkostak alsó és felső ínye között. Károly csak szuszmáskolt a pohárral, megpróbálta társa arcáról a hatást leolvasni. Új barátjuk viszont szemrebbenés nélkül hajtotta le a hosszú és enyhén öblös pohárban felszolgált italt, majd azonnal egy másodikat rendelt.

Gyalog János kedvelte az alkoholos italokat. Fiatal korában másfél évig a Szerelvény Gyár karbantartó üzemének sörivó bajnoka volt. A félévenként megrendezett viadalokat a gyárral szemben álló, Cifra Butykosnak elnevezett kocsmában rendezték meg, amely sokáig az előkelő Pub nevet viselte cégtábláján. Az eseményen csak férfiak vehettek részt, a küzdelem költségeit a tizenhét tagú kollektíva közösen fizette. János a győzelmek után szívesen folytatta volna otthon a megmérettetést de felesége már az első üveg felbontása után elhagyta a lakást.

A válóperre csak sok évvel a hősi korszak után került sor, akkor, amikor már csupán egyszerű normál-fogyasztó volt. A válást követően valami megmagyarázhatatlan lelki fonnyadás indult meg nála – egyre gyakrabban érezte úgy, hogy mindenütt feleslegessé válik, mindenki csak szabadulni akar tőle. Nőkapcsolatai is egyre rendszertelenebbé és lazábbakká váltak. Nem tudta már, hogy mit akar az élettől, miért is él egyáltalán.

Találkozása Rezes Károllyal az egyik legnagyobb fordulatot jelentette sorsa alakulásában. Nem voltak közöttük magasröptű viták, vagy egyszerű beszélgetések az őket körülvevő világról, a társadalom nagy kérdéseiről, a várható jövőről, hiszen János olvasottsága, képzettsége messze elmaradt a középiskolai tanár műveltségétől. Mégis úgy érezte, hogy életében először talált igazi társra és barátira. Nem kellett ehhez szavak, vagy kerek egész mondatok, egymás szeméből olvastak. Titkos szerződés kötötte őket össze: az emberben való végső hit.

A piramis formájú diszkót a korábbi temetőkert közepén alakították ki egy régi és meglehetősen elhanyagolt hatalmas mauzóleum maradványait felhasználva. A vendégek felhőtlen jókedvvel ugráltak a ritmikus zenére, a különféle élvezeti cikkeket kínáló mozgóárusok pedig halk surranásokkal cikáztak az asztalok között. Rezes Károly már éppen rá akart térni előzetesen megfogalmazott kérdéseire, amikor egy csapat kiabáló fiatalember váratlan felbukkanása zavarta meg a zenés mulató vidám életét. Öten, talán hatan lehettek, és hatalmas transzparenszeket tartottak a magasba, amelyeken a jelenleg fennálló társadalmi viszonyok megszüntetését, valamint társadalmi egyenlőséget követeltek. Az élen haladó vezetőjük izgatottan szájához emelte a kezében tartott hangosbeszélőt és emelt hangon kiabálta:

Lustálkodók! Ébredjetek! Kezdődik a forradalom!

A vendégek talán még fel sem fogták, hogy mi is történik az utcán, máris hallani lehetett a mentőautók szirénáit. Fehér köpenyes ápolók rontottak rá a tüntető fiatalokra, betuszkolták őket a kocsikba, majd olyan gyorsan, mint ahogyan jöttek, el is hajtottak.

A két utazó dermedten nézett az asztalnál ülő férfira, aki rögtön hozzá is kezdett az el nem hangzott kérdések megválaszolásához.

– Anarchista fiatalok voltak, akik hol itt, hol ott tűnnek fel a városban. Fejükbe vették, hogy egy kizsákmányolástól mentes világot kell létrehozni. A hivatalos szervek örülteknek nyilvánították őket, ezért küldik rájuk a mentősöket és nem a rendőröket. De mondják, lehet normális az olyan ember, aki a vállalkozói hasznot szét akarja osztani a munkások között? Ha elfogadnánk a követeléseiket, akkor nem lenne megállás ezen az úton! Ezek talán még a szerencsejátékokat is betiltanák! És mi lenne az eredmény? Számos kórház és iskola nem épülne fel, mivel megszűnne a szerencsejáték utáni adózás. Az emberek persze titokban tovább folytatnák a tiltott tevékenységeket, az adók elmaradása viszont több területen is súlyos gondokat okozna.

A mi országunkban a lottó-nyerteseket tekintjük a leghasznosabb állampolgár-

roknak, hiszen ők fizetik a legtöbb adót, az ő befizetéseikből tudjuk úgy-ahogy mérsékelni a költségvetés hiányát. Ha ez a bevételi forrás megszűnne, akkor az infláció is jelentősen megemelkedne, és végül a nyomor lenne úrrá az országon! Nálunk a legszerencsésebb lottó-nyertesek kapják a legnagyobb állami kitüntetések. Meg is érdemlik, mivel ők egy magasabb erkölcsi színvonalat képviselnek. Intuícióikkal képesek felülemelkedni az átlagember robot-szemléletén!

A magyar vendégek némán hallgatták a fejtegetést. Nálunk a kitüntetések adományozása elsősorban kapcsolati tőke kérdése – állapították meg magukban. Rezes Károly ekkor rátért a hetven év felettiek életlehetőségeit tudakoló kérdéseire. A férfi figyelmesen hallgatta beszélgető partnerét, majd rövid gondolkodás után hozzákezdett:

– Nálunk – a nagy reform bevezetése óta – minden adó, járulék és egyéb befizetés egy központi alapba kerül, a nyugdíjasoknak is ebből utalják át az ellátmányukat elektronikus úton. Ezt az összeget aztán arra fordíthatják, amire csak akarják. A különböző árucikkeket és szolgáltatásokat hazánkban is – mint sok más országban – piaci árakon számolják el, az úgynevezett szociális árak és ártámogatások már régen megszűntek. Ha valaki tehát könnyelműen szórja a pénzét és lemerül a chipje, akkor semmilyen árut, vagy szolgáltatást sem kap a továbbiakban. Ez persze mindenkire vonatkozik – fiatalra és öregre egyaránt.

A hetven év felettiek sajnos nagyon hajlamosak arra, hogy sokkal több egészségügyi szolgáltatást vegyenek igénybe, mint kellene. Felesleges ajándékokra költik a pénzüket, és még a kulturális javak elsajátításában is többet akarnak maguknak, mint fiatalabb honfitársaik. Ezek után persze nem meglepő, hogy egymásután mondanak csődöt a leolvasó készülékek előtt. Kilövik őket a lakásaikból, nem látják el sebeiket a kórházban, még marihuánás cigarettára sem telik nekik. Egy dolgot azért nem lehet tőlük elvenni, a szabad önrendelkezés jogát!

A két idős férfi feszülten hallgatta a kis értekezést, majd az utolsó mondat elhangzása után felcsillant a szemük. Új barátjuk ekkor rövid szünetet tartott, rágyújtott kábítószeres cigarettájára, és intett a pincérnek, hogy hozzon neki még egy koktélt. Mély lélegzetet vett és folytatta:

A hetven év feletti állampolgár nálunk szabadon döntheti el, hogy csődhelyzetét felismerve egy rohanó autó alá veti magát, vagy a lassú éhhalált választja. Valamikor – nagyon régen – az öregek kimentek az erdőbe egy kis batyúval a hátukon, és nem is tértek többé vissza. Megjegyezni kívánom viszont, hogy ma már alig vannak erdők, a vadállatok meg teljesen kihaltak. Akadnak azért olyanok is, akik ugyan olcsó és látványos, de mégiscsak jó példát mutatnak a többieknek. Képzeljék el, amikor egy nyolcvan körüli öregember nagy nehezen felmászik a híd egyik felső szerkezeti elemére, és a vízbe veti magát. Ilyenkor lelkes és biztató tömeg gyűlik össze a hídon, vagy a híd lábánál – jó esetben mindkét helyen.

A kiselőadás utáni mély csendet egy mindinkább erősödő zaj törte meg. Fiatal lányok sikoltásai, pisztolylövések, majd erős férfihangok hallatszottak, még a diszkó zene is leállt. Már alkonyodott, de még mindig erős fénysugár vetődött a tér túlsó oldalán emelkedő sírokra, amelyekből éppen három oszlásnak indult holttest kapaszkodott ki. Helyenként már csak a csontvázuk látszott, a velük eltemetett ünnepi öltöny is rongyokban lógott le róluk. A diszkó felé indultak el rogyadozó lépteikkel. A kormánytisztviselők ekkor már pánikszerűen hagyták el irodáikat és futva menekültek. Ők jól tudták, hogy valóban kitört a forradalom, hiszen ez a jelenet a város hosszú fennállása alatt már sokszor megismétlődött.

Hirtelen géppisztolyos rendőrök bukkantak fel az ellenkező irányból és löni kezdték a közeledőket. De a golyók nem fogtak rajtuk, hiszen ők már halottak voltak! Aki egyszer már meghalt, az nem halhat meg még egyszer! Egyesek megpróbálták

kövekkel, vagy pusztá kézzel feltartóztatni őket – de a támadók kíméletlenül félrelökték őket. Közben újak és még újabbak másztak ki a sírokból, és megállíthatatlanul közeledtek az épület felé. A diszkó és a kormányzati irodák rövid időn belül romhalmazzá váltak, magas lángok csaptak fel az épületből. A vendégek is kétségbeesetten menekültek. A forradalom fokozatosan úrrá lett a fennálló hatalmon, és minden kezdődött előlről:

Szabadság! Egyenlőség! Testvériség!

5. Egészségügyi konferencia

Az időskorúak életviszonyairól a ma kezdődő Országos Egészségügyi Konferencián tudhatják meg a legtöbbet – közölte a szálloda főportása a két magyar vendéggel. A hotel kisbusza óránként szállította az érdeklődőket az egykori Elmeógyógyintézetbe, a konferencia színhelyére. A programot egy rövid városnézéssel egészítették ki.

A hatalmas épület már évek óta majdnem üresen állt, miután a pszichiátriai betegeket fokozatosan szélnek eresztették. A pénzügyi átvilágítás után a közgazdasági számítások egyértelműen kimutatták, hogy nem lehet az intézményt nyereséggel működtetni.

Az Egészségügyi Minisztérium sem volt hajlandó az évenként újratermelődő hiányt kiegyenlíteni, csupán egy szerényen felszerelt ambulancia költségeit vállalta magára, ahol a sürgős, valamint a rendkívül veszélyes eseteket kezelték. Ide tehát többnyire csak ámokfutók, családirítók és más, hasonlóan deviáns személyek kerültek. Az ügyeletet két orvos és két ápoló látta el napi 12 órás munkaidőben. Ügyeleti pihenőhelynek – minden eshetőséget figyelembe véve – az egykori gumiszobát rendezték be nekik. Az érintetlenül maradt, napi 400 adagra beüzemelt konyhát egyébként szabadon használhatták. Az edények és a berendezések elszállítása, valamint újbóli üzembe helyezése egy másik intézményben, túl költséges lett volna – egyetlen cég sem vállalta.

Az épület fenntartásának költségeit egy-egy konferencia megrendezésével próbálták fedezni. Volt olyan év, amikor ez sikerült, más években viszont a legszükségesebb karbantartási munkálatokra sem volt elegendő a pénz. Az egykori Elmeógyógyintézet épületének és berendezéseinek állaga az idő múlásával egyre rosszabb lett.

A szállodai vendégek érdeklődése a konferenciák iránt sajnos meglehetősen csekélynek bizonyult. Ez alkalommal is csak hat külföldi foglalt helyet a kisbuszban, közöttük a két magyar utazó, Rezes Károly és Gyalog János.

A közbeeső rövid városnézés beiktatását a programba egyértelműen az üzleti szempontok diktálták. Az igazgató abból indult ki, hogy a szálloda iránt megmutatkozó szimpátia-hányados reálértéke ez által jelentősen növekedni fog, de a gyilkos konkurenciaharc sem engedte meg, hogy egy ilyen lehetőséget kihagyjanak. A városnézést igénybe vevőktől csupán azt kérték, hogy hazaérkezésük után kapcsolódjanak be a hotel marketing munkájába, kötelezzék magukat arra, hogy a szálloda reklámanyagait és akciók felhívásait valamennyi internetes kapcsolatuk felé továbbítják. A megállapodásban az is szerepelt, hogy a nemzeti ünnepek kivételével naponta akár harminc

elektronikus levelet is küldhetnek az egykori utas e-mail címére.

A kisbuszban helyet foglalók már az első szélesebb utcán a választási óriásplakátok tömegével találkoztak. Kampányidőszak van – jegyezte meg a fiatal és csinos idegenvezető.

A politikai hirdetések többnyire két részből álltak: az egyik oldalon valamelyik párt lógója volt látható, és egy olyan felirat, amely egyértelművé tette, hogy csakis ennek a politikai erőnek a győzelme biztosítja a haladást, valamint a nemzet és az állampolgárok boldogulását. A másik oldalon többnyire fehérnemű reklámok szerepeltek, például három csinos, fiatal lány bugyiban és átlátszó melltartóval. Köztudomású volt, hogy az ország könnyűipara az utóbbi években jelentős helyet vívott ki magának a nemzetközi kereskedelemben, és a belső piacon is meglehetősen erőssé vált. Nem volt tehát meglepő, hogy a pártok szponzorainak döntő többsége a könnyűiparból került ki. A politikai és üzleti hirdetések összekapcsolása minden szempontból előnyösnek tűnt.

A buszban ülő vendégek nemsokára arra figyeltek fel, hogy szinte minden ház előtt óriási szeméthegek éktelenkednek. Az idegenvezető hölgy azonban ennek magyarázatával sem maradt adós. Elmesélte, hogy városukban folyamatos lomtalanítási akciók zajlanak, mivel a hazai könnyűipar elsősorban a hulladékokból készült női ruhák értékesítésével tartja fenn helyét a világ gazdaság élvonalában. Egymást érik a divatbemutatók az országban, és az egész földkerekség feszült figyelemmel követi az új modellek megjelenését – különösen a báli szezonban. A hulladékból gyártott estélyi ruháknak óriási sikere van valamennyi kontinensen, az exportbevételek pedig évről évre jelentős emelkedést mutatnak. Arra a kérdésre, hogy működik-e az országban a szelektív hulladékgyűjtés, az utasok azt a választ kapták, hogy természetesen létezik ilyen, hiszen más és más hulladékból készülnek a szmokingok, a báli ruhák, valamint az egyszerű nyári topok és aljak.

A városnézésen résztvevő vendégek váratlanul egy verekedésre lettek figyelmesek, amely a szeméthalmok felett bontakozott ki. Néhány férfi ütlegelte egymást, a nők pedig a fegyverek utánpótlásáról gondoskodtak. Egy eltörött lapátnyel helyére pillanatokon belül egy másik került, felborogatott kézi vontatásé kocsik és kordék voltak láthatóak az úttest szélén.

A hulladék-kommandó sajnos még mindig nem tudja megfékezni a guberálók közötti bandaháborúkat – mondta elkomorodó arccal az idegenvezető. A busz azonban nemsokára felgyorsított, és a hölgy derűs mosollyal mutatott rá egy nagyobb épületre. Közölte, hogy az Orvostudományi Egyetem mellett haladnak el, majd kifejtette, hogy a parlament végre elfogadta azt a törvényjavaslatot, miszerint az orvoscépzést is a lehető legnagyobb mértékben liberalizálni kell. Végre ezen az egyetemen is bevezették a távoktatást, és amennyiben a hallgató otthonában a szakszerű boncoláshoz szükséges feltételek rendelkezésre állnak, úgy semmi akadály sem lehet annak, hogy tanulmányait ebben az oktatási formában végezze. Egyébként a felvételi vizsgát is lényegesen megkönnyítették, ugyanis már nem kötelező az érettségi megszerzése, az autóvezetői jogosítvány bemutatása is elegendő, valamint egy igazolás arról, hogy a jelentkező több fontos gyógyszert is szed, és ezek hatását gondosan feljegyzi az erre a célra kialakított naplóba. Ennek gondos vezetésével igazolhatja, hogy széles rálátása van a különböző betegségek kialakulására és kezelésére. A napló egyben azt is bizonyítja, hogy a hallgató megfelelő biológiai előképzettségre tett szert.

A következő épület a férfi szépségszalon palotája volt. Csapott tornyán egy hatalmas méretű Apolló szobor állt, a bejárat melletti különböző nagyságú poszttereken pedig a férfi aktképek tettek mély benyomást az ott elhaladókra. A női látogatók hosszú sora várt bebocsátásra.

Röviddel a célállomás előtt egy újabb, jelentős épület tűnt fel az egyik sétányon. A

Fővárosi Hangskönyvtár előtt haladunk el – emelte fel szavát az idegenvezető. Ezt elsősorban az írni és olvasni nem tudó főiskolai hallgatók látogatják, és különösen vizsgaidőszakban nagy itt a jövés-menés. Az elmúlt tanév végére sikerült elérnünk, hogy az ország lakosságának 98%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik!

A konferencia részvételi költsége meglehetősen magas volt. Az alkalmi látogatókat azonban csupán egy napijegy megváltására kötelezték, és ez valóban jelentős kedvezménynek bizonyult.

A pénztárnál rögtön fürkésző tekintetek vették szemügyre a két magyar utazót, majd az egyik, választékosan öltözött férfi azt kérte Gyalog Jánostól, hogy forduljon meg, szeretné hátulról is megsejmelni. János meglehetősen értetlenül nézett rá, de azért engedelmeskedett a felhívásnak, és lassú, kimért mozdulatokkal megfordult saját tengelye körül, az ajtó irányába is tett néhány lépést.

Az ajánlat váratlanul érte őket. Az előbbi úr közölte velük, hogy csontvázuk áruba bocsátása esetén ingyenes belépőt kaphatnak a konferenciára, ami természetesen a teljes ellátást is magában foglalja, vagyis napi háromszori étkezést, valamint a csonterősítő koktélok tetszés szerinti fogyasztását.

A kellemes modorú férfi még azt is hozzátette az elmondottakhoz, hogy a rendezvényeket szervező alapítvány a most futó konferencia befejezése után mindkettőjük számára egy-egy demonstrátori állást is felajánl. Ennek elnyerése érdekében – folytatta – túl kell azonban esni néhány formalitáson, például egy rövid, de alapos orvosi vizsgálaton, ki kell tölteni egy kérdőívet és a többi. Mi egy úgynevezett amerikai típusú önéletrajzot kérünk – folytatta. Mint bizonyára Önök is tudják, ez éppen fordítottja az európainak. Tehát az első mondatban az elhalálozás várható időpontjának kell szerepelnie, majd a szakmai karrier leírása, a munkahelyek felsorolása, végül pedig jöhet a különböző iskolai végzettségek illetve szakmai képezések bemutatása.

Miből áll ez a bizonyos demonstrátori munka? – tette fel a kérdést bátoritanul Gyalog János. Még emlékezett arra az esetre, amikor egy divatbemutató szereplőjének akarták megnyerni. Ez nem sokkal nyugdíjazása után volt, és kétségtelenül jól jött volna egy kis mellékes jövedelem. Egyenes tartása, erősen őszülő, de mégis dús hajzata, nyitott és megnyerő tekintete sajátos színt vitt volna az anorexia tüneteivel küszködő fiatal lányok erőltetett menetébe. Az ötletet a divatház tulajdonosa is támogatta, csupán a tervezett tiszteletdíjat találta túl magasnak az egyszerű fellépésért.

A gálát levezénylő menedzser ekkor fényes ötlettel állt elő: a galambszürke és idős uraknak ajánlott öltöny bemutatása után Gyalog Jánosnak a legutolsó divat szerint tervezett férfi fehérneműt is prezentálnia kellene, vagyis meglehetősen hiányos öltözetben megjelenni a kifutón az őt körülvevő fiatal lányok között. Nem vállalta.

A kellemes modorú férfi hozzákezdett az elhangzott kérdés megválaszolásához: a következő rendezvény – amelyen már Önök is demonstrátorként vehetnek részt – a csonttrikulással foglalkozik. A felkészítésben résztvevők egy olyan kezelést kapnak, amely felgyorsítja a folyamatot. De nem kell megijedniük! A demonstrátorok csontozata kalcium és más fontos nyomelemek koncentrált bevitelével meglehetősen sokáig képes a bemutatóhoz elengedhetetlenül szükséges fizikai behatásoknak ellenállni. Az előírt táplálék kiegészítők elhagyása esetén egyesek bizonyára már néhány nap alatt összeroppanának! De ez senkinek sem áll az érdekében. A többség – néhány kivételtől eltekintve – valóban helyt is áll egészen a konferencia végéig. De jöjjenek, és nézzék meg saját maguk a felkészítő munkát!

Az elegáns, öltönyös úr egy hosszú folyosó felé terelte a két magyar utazót, majd

egy nagyméretű ajtót kitárva, maga elé tessékelte őket. A kényelmesen berendezett, szinte már teremnek tűnő szobában néhány idősebb férfi és nő üldögélt a pamlagokon és a karosszékekben. Középen egy hatalmas tábla állt, amelyre az oktató különböző jeleket rótt, hosszú pálcájának segítségével pedig értelmezte ezeket. Az ülőhelyek előtti asztalokon számos, többnyire még csak félig üres koktélos pohár állt, a hosszúkás tálakon pedig szendvicsek sorakoztak. A kép idilli volt, a háttérben is serénykedtek néhányan, a teremben halk zene duruzsolt, és enyhén lilás, tompított fény szórta be az egész helyiséget.

A jövevények egyelőre a háttérben maradtak és feszült figyelemmel követték a történeteket. Az előadó az egyik demonstrátor jelölthöz lépett, aki lassan felemelkedett a helyéről. Könnyedén megfogta az idős férfi kezét, de az aktust egy nem várt, kellemetlen zörej zavarta meg – a megérintett személy mutatójja hangos recsenéssel tört el. A közelben ülők azonban a fájdalom legkisebb jelét sem tapasztalták társukon.

– Láthatták! A demonstráció tökéletesen sikerült – jelentette ki az előadó. A résztvevők közül néhányan bizonytalanul tapsolni kezdtek, oktatójuk azonban leintette őket. A munka folytatódott.

Mialatt a két magyar látogató kísérője mobil telefonját előkapva, lassú léptekkel a szoba egyik sarkába vonult, egy rendkívül megnyerő tekintetű, negyvenes éveinek közepén járó férfi pattant az új jövevények elé. Kezében egy írompappát szorongatott, és halk hangon üdvözölte őket. Felajánlotta, hogy szívesen elmagyarázza a demonstrátor-képzés főbb mozzanatait, és az ezekhez kapcsolódó kockázati tényezőket is.

– Ön orvos? – kérdezte Rezes Károly.

– Nem, én az Általános Biztosító üzletkötője vagyok, és az a feladatom, hogy a felkészítésben résztvevőkkel biztosítási szerződéseket kössek. De előre kijelentem, hogy életbiztosítással nem foglalkozunk!

– De akkor milyen területekkel foglalkoznak tulajdonképpen?

– Elsősorban esőkárookra kötünk biztosításokat.

– Itt, a demonstrátor jelöltek között?

– Nézze! Igaz, hogy ez egy bentlakásos állás és a szerződőknek napi 24 órában rendelkezésre kell állniuk, olykor azonban mégis előfordul, hogy kilépnek az épületből, aztán jön a hirtelen vihar, lecsap rájuk, eltörik az esernyő, átázik az ing, leválk a cipőtalp, szóval rendkívül sok olyan káresemény történhet, amit egy gondosan megfogalmazott biztosítási szerződés jelentősen enyhíthet.

– Milyen nagy az esős napok száma ebben az országban?

– Bizony elérheti az évi 30-40 napot is!

A beszélgetést a sarokból visszatérő kísérő szakította félbe, aki a két magyarnak azonnali szerződéskötést ajánlott fel. János és Károly kényszeredett mosollyal mondtak hálás köszönetét az információkért, és arra kérték a velük tárgyaló urat, hogy adjon nekik egy röpké félóra gondolkodási időt.

A kijárat ajtót elég hamar megtalálták, és a különböző elárusító helyeken is gyorsan átverekedtek magukat. Szótlánul léptek fel a vasútállomás felé tartó villamosra.

A világ kulturális fővárosa

A város hemzsegett a színházakba, irodalmi estekre és a különböző művészeti rendezvényekre rohanó emberektől. A résztvevők éppen, hogy csak bekaptak egy kis finomságot valamelyik bisztróban vagy cukrászdában és már futottak is a következő eseményre. De honnan volt ennyi szabad idejük az ittenieknek?

A foglalkoztatottak döntő többsége már régóta laptopon, vagy mobil telefonon végezte a munkáját. Az aszfaltgyártók például a mobiljukba beépített speciális modulok segítségével indították el a nagy keverő gépeket, hozatták fel lifttel az alapanyagokat a hatalmas tölcserékhez, a kész masszát pedig vezető nélküli tehergépkocsikkal szállítanák az útépítés helyére. Emberi kéz ebben a szakmában már csak a telefonok billentyűzetét érintette.

Az orvosok is mobil telefonjaikon hallgatták meg a páciensek panaszait, és SMS-en küldték el nekik a recepteket, a sebészek pedig a laptopjuk által vezérelt, távirányításos szikével vágtak, végezték el az epeműtéteket.

A város lakói teljes valóságukban már csak a kulturális eseményeken voltak jelen. Néhány hagyományos foglalkozási területen azért még találkozni lehetett az úgynevezett fizikai dolgozókkal is. Ezekhez tartoztak például a közlekedési vállalat jegyellenőrei, akik a drága és modern jegykezelő készülékek üzembe helyezése után a másodlagos ellenőrzés feladatait látták el. Színházi jelmezekbe bújtatták őket, illetve vidám farsangolóknak álcázva törtek rá az utazókra az ötletesen kialakított leshelyekről.

A két magyar nyugdíjas kezdetben teljesen céltalanul sodródott a tömegben. Alig hagyták el az egyik színház épületét, máris egy másik előtt találták magukat. Színes neonfény vetődött a széles járdák minden egyes négyzetcentiméterére. Szállodák címei után próbáltak érdeklődni, egy-egy járókelőt megszólítva, de választ csak ritkán kaptak – mindenki azonnal továbbrohant, nehogy a következő előadást lekésse. Váratlanul egy harminc év körüli, magas termetű férfi állta el az útjukat. Arcán széles mosoly ült, megragadta János karját, és őszinte örömmel kiáltotta: – Ugye ti is magyarok vagytok?

– Honnan jöttél rá?

– Az akcentusotokról! Ahogyan az új nyelvet beszélitek. Ősi ösztön él a magyarokban, hogy a szó első szótagjára helyezték a hangsúlyt mint ahogyan ez a korábbi nyelvünkben volt, na meg az újban is így lenne.

Gyalog János és Rezes Károly egymásra néztek. A fiú nyelvtudós lehet – gondolták magukban. Örömmel méregették egymást, majd az idős irodalomtanár azt javasolta, hogy üljenek be valamelyik cukrászdába, vagy presszóba. Információkat várt a fiatalembertől.

A kávéház itallapja tökéletesen megfelelt a hely szellemének. A vendégek a *Desdemona könnyei* koktéltól a *Cappuccino a la Othelló*-ig bezárólag számos italféleségből válogathattak. Később kiderült, hogy ez egyáltalán nem a véletlen műve volt, a kávéház ugyanis az egyik színházhoz tartozott.

– Hogyan kerültetek ide?

– Járjuk a világot, valami jobb helyet keresünk magunknak. És te?

– Költő vagyok, és itt akarok világkarriert csinálni. Otthon semmit sem lehet elérni. Néhány 40-50 év körüli elaggott pasas uralja az irodalmi folyóiratokat, a kiadókat, meg mindent, és nem engedik érvényesülni a fiatalokat.

– Jelentek meg verseid odahaza?

– Nem. Visszadobják őket, vagy nem is válaszolnak. Egyszerűen nincs érzékük a transzcendens költészethez. Várjatok! Mindjárt elszavalom az egyik legjobb versemet, és igazat fogtok adni nekem:

Éjszakák évadja

Éj, megátkozlak!

Fekete bakacsinba fonod be lelkemet,

Egykor, derűs napok ültek tort szívemben

S haj! Most féreg rág bennem

Pogácsa Márton az átéléstől még mindig remegő ajkakkal és átható szemekkel nézett a két idős úrra. Azok zavartan kerülték tekintetét, elsőnek Gyalog János ocsúdott fel, és jelentette ki, hogy: – Én ugyan nem értek hozzá, de elég jó volt.

Rezes Károly agyában egy nagyon régen elfeledett magyar költő egyik verse forgolódott, de sehogy sem tudott a két mű között kapcsolatot teremteni. Idegesen köszörülte a torkát és megpróbált udvariasan válaszolni: – Hát igen! – mondta halkán, és igyekezett más témára terelni a beszélgetést.

A fiatal költőt azonban nem lehetett ilyen könnyen saját tehetségének bemutatásától eltéríteni, és rögtön felajánlotta, hogy egy másik versét is elmondja. A helyzetet a pincér mentette meg, aki az asztalhoz lépve közölte: az előadás öt percen belül elkezdődik. Nem akart egy újabb fegyelmet a nyakába venni, amiért nem szólt kellő időben a vendégeknek. A fogyasztott italok ára ugyanis a színházjegyet is magában foglalta.

Aznap Shakespeare Othellóját játszották. A műsorfüzet többek között azt is megemlítette, hogy a XIX. században egy Giuseppe Verdi nevű olasz zeneszerző operát komponált a színdarabból, de ezt ma már csak zenetörténeti érdekességként tartják számon. Bonyolult zenéje, valamint a folyamatos éneklés miatt a zeneművet még az archív operákat játszó színház sem kívánja műsorára felvenni.

Az ismertetőből az is kiderült, hogy Shakespeare művét – a jelenlegi közönségízlést figyelembe véve – csak egy modernizált és átdolgozott változatban célszerű előadni.

– Ismeritek a drámát? – kérdezte Pogácsa Márton a két idős férfitől.

– Hogyne! – válaszolta az egykori tanár. Az irodalom órákon mindig ejtettem néhány szót Shakespeare-ről, és az Othellóról is, jóllehet az író és valamennyi művét már nagyon régen kivették a kötelező anyagból.

– Az eredeti darabban, ha jól tudom, valami hadvezér volt ez az Othello. Az átdolgozásban – folytatta a fiatal költő – az egyik legnagyobb ciprusi bankház igazgatója, akit a velencei központból küldtek, hogy a pénzügyintézetet nyereségessé tegye. Jago, az intrikus, az egyik konkurens cég beépített embere, aki a különböző ügyletek összezavarásával próbálja Othellót ellehetetleníteni.

– És milyen a befejezés az átdolgozott formában?

– A bankház csődöt jelent, Desdemona egész vagyonát elveszíti, Othello ezért elhagyja, és mivel szakmai képességeit mindenki elismeri, egy kisebb bankfiók vezetését bízzák rá a konkurens pénzügyintézetnél. Jagot előléptetik. Egyébként valamennyien továbbra is jó barátok maradnak és egy rendkívül népszerűvé vált dalbetét eléneklésével zárul az előadás.

– Nincs szó az átdolgozásban Othello féltékenységéről?

– Ennek semmi értelme sem lenne, miután a promiszkuitás ebben az országban teljesen elfogadottá vált.

– Ki dolgozta át Shakespeare művét?

– Egy zseniális dramaturg, aki egyben költő, oboa-játékos és a zománcművészettel is foglalkozik. Szerintem ez utóbbiban a legjobb, ugyanis újra felfedezte a figurális kompozíció lehetőségét. Igaz, hogy csak békák ábrázolásával foglalkozik, de ebben felülmúlhatatlan! Az elmúlt évben mintegy kétszáz kiállítása volt különböző országok nagyvárosaiban.

– Ó, micsoda karrier! – rebegte halkan maga elé Gyalog János.

A vendégek nagy érdeklődéssel fordultak a színpad felé. A zenekar többnyire elektromos gitárokból állt, számos ütőhangszerrel megerősítve, és a főleg fiatalokból álló közönség körében már a nyitány is elsőpró sikert aratott. Azt azonban még a fiatal költő, Pogácsa Márton sem tudta egyértelműen meghatározni, hogy a zeneszerző a popzene melyik ágához tartozik.

A színpadkép Velence városát mutatta, természetesen újkori formájában, vagyis lefedett csatornákkal. Modern öltönyös, újságot olvasó, ide-oda sétáló statiszták lepték el a színpadot. Nemsokára megjelent a főszereplő, Othello is, akit a rendező sajátos koncepciója alapján kínainak maszkíroztak. Hosszú, fekete copf lógott le öltönykabátja felett és derekát súrolta. Desdemona egy indián lány alakjában jelent meg a színen – és ez teljes mértékben megfelelt a rendező elképzelésének, aki a két főhős közötti szoros lelki kapcsolatot és vonzódást akarta így markánsan és sajátos eszközökkel kiemelni. A zene akkor sem halkult le, amikor a szereplők beszélni kezdtek – a nézők szinte semmit sem értettek a szövegből. De ez is tudatos volt, a világhírű rendező tudatos koncepciója. A számos helyen meghúzott szöveget gyakran szakították félbe a vidám dalbetétek.

Az előadásnak vitathatatlanul hatalmas sikere volt, a művészeket többször is a függöny elé hívták. A legnagyobb tapsvihar azonban kétségtelenül a kicsit később megjelenő rendezőt fogadta.

A zsúfolt színháztermet elhagyva, Pogácsa Márton azonnal megjegyezte, hogy ő is hozzáfogott egy átdolgozáshoz – Friedrich Schiller egykori német író *Don Carlos* című drámáját kívánja a mai ízléshez igazítani. A két idős magyar elismeréssel nyugtázta a fiatal költő kiemelkedő műveltségét, amikor az megemlítette, hogy tudomása szerint Verdi ezt a színdarabot is megzenésítette – ma már persze senkit sem érdekel.

A világ kulturális fővárosában már hosszabb ideje élő Pogácsa Márton az előadás után bizalmasan közölte két idős honfitársával, hogy lehetőleg ne tartózkodjanak sokat az utcákon, ne lődörögjenek céltalanul a városban, mert így könnyen kellemetlen helyzetbe kerülhetnek. Köztudomású ugyanis, hogy a főváros változatos rendezvényeivel mágnesként vonzza azokat az idős nyugdíjasokat, akik úgymond a kultúrára szomjaznak. Csak az a gond velük, hogy a beépített chipjeiken kimutatható összegek már erősen leapadtak, sőt egyeseknél szinte semmi sem mutatható ki. Ennek ellenére a legkülönbözőbb trükkökkel próbálnak bejutni egy-egy előadásra, vagy irodalmi estre. Felkínálják tudásukat és műveltségüket, sőt, bármit elvállalnának, hogy beengedjék őket. Nem látják be, hogy lejárt az idejük!

Az állam vezetői és különösen a rendőrség ezt persze nem így fogja fel – folytatta. Fejpenzéket tűztek ki a körözött nyugdíjasok elfogására, különös tekintettel a 70 év felettiekre. Ez teljesen logikus, hiszen nekik sokkal nagyobb az esélyük arra, hogy ilyen igények mellett még haláluk előtt elfogyjon a pénzük. Reméljük azonban, hogy egyszer majd ebben az országban is bevezetik a post mortem nyugdíjemelést, ami talán segíteni fog a helyzeten.

Pogácsa Márton még a szállodáktól is óvta a két utazót: – Ezekben ugyanis az a szokás – folytatta – hogy egy bizonyos limitet írnak elő a fizetőképesség szempontjából. Ennek nagysága természetesen szállodánként változik, attól függően, hogy milyen a hotel besorolása. Amennyiben tehát a leolvasó készülék egy számukra relatív alacsony összeget mutat, akkor nem hajlandók kiadni a kért szobát. De van ennél rosszabb is, az, amikor titokban értesítik a rendőrséget és felhívják a figyelmét a szerintük gyanús alakokra. Gyakori, hogy a szállodából távozó idős emberek már a kijáratnál a detektívek karjaiba futnak, letartóztatják őket, és megkezdődik ellenük az eljárás. Ez persze nem jelenti azt, hogy az illetőt feltétlenül likvidálják, vagy olyan körülményeket teremtenek a számára, amelyből már csak egy kiút marad: az öngyilkosság. Legszívesebben visszatoloncolják őket a származási helyükre – amennyiben egy csekély összeg még kimutatható a chipjükön.

De volt már arra is példa, hogy a szálloda leolvasója tévedett – rosszul volt beállítva, vagy a személyzet a készüléket tudatosan manipulálta, mivel nem akart az időseknek szobát adni. Persze jogos a félelmük, hiszen ebben a korban csak úgy – minden előzmény nélkül – jön egy szívinfarktus, vagy egy agyvérzés. Ott maradnak az ágyban holtan, és akkor kit terhel az egész herce-hurca, adminisztrálás meg minden egyéb? A szálloda személyzetét! Hát ki az, aki szívesen vállal ilyesmit? Ha tévedés történt, akkor persze a letartóztatott idős embert néhány nap elteltével szabadon engedik, és még elnézést is kérnek tőle.

Gyalog János és Rezes Károly szomorú tekintettel néztek a fiatal költőre. Eddigi tapasztalataik alapján semmi okuk sem volt rá, hogy kételkedjenek szavaiban. Az idős tanár nem is arra gondolt, mekkora összeg lehet még a chipjén, hanem inkább azon elmélkedett, hogy egyáltalán van-e haladás az emberiség történelmében. És ha van, akkor mit értünk rajta? János egykedvűen kapargatta az asztal szélét, ő azon gondolkodott, hogy akkor most hogyan tovább? Természetesen benne is felmerült olykor a kérdés, hogy mi történik az esetben, ha még életében elfogy a rendelkezésére álló összeg, vagyis valamilyen kényszerű okból kifolyólag többet kell költenie, mint amennyi átutalás a chipjére érkezik. Úgy érezte, hogy még mindig képes lenne hasznos és értelmes munkát végezni, hiszen az évek folyamán rengeteg szakmai tudás és tapasztalat halmozódott fel benne. De azt is tudta, hogy már nincs rá szükség. Ezt vagy a szemébe vágják brutálisan, vagy pedig nyájas szavakkal írják körül. Egyre megy.

Nos, akkor hogyan tovább? – tette fel a kérdést János.

Pogácsa Márton mindig szolgált valami megoldással. Úgy érezte, ez is éppen olyan természetes képessége, mint a versírás. Közölte két honfitársával, hogy elmehetnének egy rendkívül érdekes kiállításra, amely néhány nappal ezelőtt nyílt meg. A falakon a festőművész félig kész képei láthatóak, és a látogatók a belépőjegy megvásárlásakor egy ecsetet, valamint egy festékes palettát is kézbe kapnak. A kiállító teremben aztán saját tehetségük szerint egészíthetik ki, netán fejezhetik be a kiállított képeket, sőt át is mázolhatják azokat, amennyiben ízlésüknek nem felelnek meg. A szobrászat iránt rajongóknak viszont egy véső és egy kalapács jár, és úgy formálhatják, alakíthatják a kiállított szobrokat, ahogyan ezt tőlük saját ösztöneik megkövetelik. A probléma csak az – tette hozzá az ifjú költő – hogy a belépőjegyek ára rendkívül magas, a személyzet pedig egyszerűen ostoba. Elég gyakran fordul elő sajnos, hogy a képkiallításra érkező látogatónak nyomják a vésőt és a kalapácsot a kezébe, na meg fordítva. Már az első napon borzalmas félreértések történtek. Pedig azt hittük, hogy a kiállítást csak a legműveltebb érdeklődők fogják látogatni.

A két magyar utazó rövid gondolkodás után udvariasan elhárította a javaslatot. Ez azonban egy pillanatra sem szomorította el Pogácsa Mártont, aki rögtön egy újabb

ötlettel jelentkezett. Közölte pártfogoltjaival, hogy tagja egy bizonyos irodalmi körnek, ahol rendszeres összejövetelek tartanak – költői esteket, könyvbemutatókat és szellemidéző szeánszokat rendeznek. A Társaság egy többágyas vendégházzal is rendelkezik, talán éppen itt fognak szállásra találni, míg sorsuk így vagy úgy rendeződik. A költő azonban azt is rögtön hozzátette, hogy barátai a körben őt csak művésznevéen, Martin da Pogaccioként ismerik. Azt kérte a két idős férfitől, hogy ezen a helyen ők is ezt a megnevezést használják, különben letagadja, hogy vele érkeztek.

Az elképzelés jónak látszott, a két utazó gondterhelt arca mosolyba fordult, és Martin da Pogaccio azonnal elszavalta következő versét:

Szerelmes vers

Nektár csöpögjön nyakadba
 Ambrózia töltse szájad
 Oh, démoni szépség, meglelelkű ajkak
 Elszakadt lelkem húrja, óh enyészek már!

– Hát igen, ez egy szerelmes vers – állapította meg sietve Rezes Károly. Attól félt, hogy esetleges vonakodásával magára haragítja a tehetséges fiatal költőt, és akkor itt állnak tanácstalanul a világ kulturális fővárosában, ahol minden olyan szép és olyan kulturált.

– Van egy új, még érlelődő versem is – folytatta derűs hangon ifjú barátjuk:

Szívem elhagy, lelkem zihál...

– Mondjátok, nem lenne jobb fordítva?

Szívem zihál, lelkem elhagy...

– Vagyis elröppen. Utána pont.

– Így is jó, meg úgy is – mondta János gyorsan, de legszívesebben azt kiabálta volna: menjünk már!

Martin da Pogaccio fennkölt szavakkal mutatta be két honfitársát a kör jelenlevő tagjainak. Éppen jókor érkeztek, mert így rövidesen ők is egy performansz résztvevőivé válhattak. Martello, a világhírű költő és karmester lépett fel aznap este az irodalmi körben, aki egyben a kovácművészet avatott mestere is volt. Zománccal díszített művészi patkói már ott lógtak az előadó helyiség falain – mindenki szerencsésnek érezte magát.

A szállás és menedék elnyerése érdekében az ifjú költő Rezes Károlyt, mint az egyetemes történelem professzorát, Gyalog Jánost pedig mint érintésvédelmi főbiztost mutatta be. Az összesereglett művészek és hozzátartozóik mély meghajlással köszöntötték a humán- és reáltudományok e két neves képviselőjét.

Pogácsa Márton valóban a kör kedvelt személyisége volt. Művésztársai már néhány perc elteltével hangosan követelték tőle, hogy a performansz előtt ismét olvassa fel

Ökörte című versét, amelynek megírása után a Társaság elnöksége a fiatal magyar költőt a legmagasabb állami kitüntetésre javasolta.

Márton először vonakodott, majd elmondta szerényen, hogy az Ökörte című költeménye egy nagyon régen élt máltai költő versének csupán egyik parafrázisa. Az eredeti műnek eddig már 378 feldolgozása ismert.

Ökörte

Óh körte, körte, miért vagy Te ökörte?

Én körte? Ő ökörte?

Körte, körte, ökörte

Lennél inkább körte? Óh, ökörte!

Ő körte, én ökörte – vagy mégsem?

Ökörte, körte, ő is körte, görbe körte!

Ah, körte, körte, légy halálom, s te maradsz örökre ökörte!

A vers felolvasását kirobbanó taps és éljenzés követte. Martin da Pogaccio büszkén nézett körül a teremben és apró főhajtásokkal köszönte meg az elismerést. A lassan elcsendesedő költőtársak közül azonban az egyik rövidesen szót kért, és gyorsan feltette már régóta keblén melengetett kérdését, miszerint:

– Igaz, hogy egy regényed is készülöben van?

– Számos regény megírását tervezem, de most csak egynek árulom el a címét: A vámpír anyja.

A hatás leírhatatlan volt, a gyengébb idegzetűek levegő után kapkodtak, és mindenki szeretett volna a készülő regényről többet hallani. Az író azonban csak annyit árult el, hogy a főhős egy anyja lesz, aki kiszívja gyermekei véré. Hozzátette még, hogy regényével az egyre sikerebben terjedő vámpír irodalomhoz kíván felzárkózni, és szakít a bestseller szerzők olcsó ízlésével. Az ő regénye a freudi szexual-komplexusok transzcendens megközelítését fogja adni – eddig félreismerett kontextusok alapján. Az összefüggés rendkívül egyszerű: míg a gyermek anyja mellét szívja, az anyja a gyermek véré.

Rövidesen kezdetét vette a performansz. A világhírű költő és karmester lassan lépegetve vonult be a terembe öt pizstrángja kíséretében. Miután a természetes példányok az előkészített székeken óvatosan helyet foglaltak, a közönség felé fordulva fátyolos hangon közölte, hogy Franz Schubert Pizstráng Ötösét – Opus 114 – fogják az általa betanított pikkelyesek előadni.

A közönség dermedten figyelte az attrakciót, azt a fantasztikus ügyességet, amellyel a pizstrángok a legnehezebb zenei feladatokkal is megbirkóztak. A legnagyobb próbatételnek talán a nagybögön játszó kis állat volt kitéve, hiszen a természetéhez képest hatalmas méretű hangszeren minden fogáshoz fel kellett ugrania. A leglátványosabbnak a zongorafutamok tűntek, figyelembe véve azonban az ilyen folyami állatok fürgeségét, ez nem is jelentett olyan nagy kihívást, mint azt a hallgatóság elképzelte. A performer, vagyis a karmester időnként nagyot koppintott pálcájával egyik-másik betanítottja orrára, de ez nyilvánvalóan szükséges is volt – a közönség soraiban helyet foglaló állatvédők sem tiltakoztak ellene.

Az utolsó tétel vége felé egy horog ereszkedett le a mennyezetről, elkapta a brácsán játszó pizstrángot, és a magasba emelte. Nemsokára horogra akadt a második, majd ezt követően valamennyi muzsikáló állat is, miközben a karmester megállás nélkül vezényelt.

A performansz hatalmas sikerrel zárult és a közönség a világhírű költő-karmestertől azt követelte, hogy szavalja el valamelyik versét. Nehezen adta rá a fejét. Még nem felejtette el a múltkori incidenst, amikor költeményeinek felolvasása előtt valami hiba folytán nem azokat osztották szét a hallgatóság között, hanem a ház tűzrendészeti szabályzatát. Végül azonban mégis engedett a nyomásnak és elkezdte:

Elszáll a rút, élveteg világ
S maradok veled, mint jó barát.
Dalom röppen körbe-körbe
Csak nézek a tükörbe.

Hosszan tartó ünneplés következett, majd a költő-karmester pizstrángjaival együtt ünnepélyesen visszavonult az öltözőnek kialakított kis helyiségbe, és a jelenlevők is induláshoz készülődtek.

- De hol van Alfréd? – kérdezte hangosan az egyik ötven év körüli résztvevő.
- Arról volt szó, hogy ma este ő is felolvassa legújabb költeményeit! – jegyezte meg egy fiatal hölgy.
- Útközben, idedefelé, Alfrédot elütötte egy autó a zebrán. Sajnos nem élte túl, az előbb hívtam fel a kórházat – válaszolta a Társaság titkára.
- Milyen kár érte! Ő volt a korelnökünk, a jövő hónapban lett volna 71 éves.

Gyalog János és Rezes Károly magukhoz vették az előtérben hagyott bőröndjeiket és búcsú nélkül, egymáshoz sem szólva, indultak el a vasútállomás felé.

7.

A nők városa

Ebben az országban még a fű is zöldebb volt, mint odahaza. A vasútállomást egy nagy park vette körül, bokrok, fák, pázsit mindenütt. Az idegeneknek azonban rögtön feltűnt, hogy számos, nevekkel ellátott kis tábla mered az ég felé, és mintegy 50-100 méterenként egy-egy telefonfülkére emlékeztető építmény állja útjukat. A feliratokból egyértelműen kitűnt, hogy a járókelő magánterületre tévedt, de azt is megtudhatta, hogy a fura építményben elhelyezett telefon segítségével közvetlenül léphet érintkezésbe a telek tulajdonosával, illetve az előírt illeték lerovása után szabadon haladhat át a területen a kívánt irányba.

A kis parcellákat láthatatlan sorompók védték az illetéktelen behatolóktól. Először sívító hangon jeleztek, majd a védőrendszert bekapcsolva, egyre erősebb áramütésekkel próbálták a nem kívánt látogatókat feltartóztatni. A városban csak néhány épület volt köztulajdonban, az utcákat, tereket és a parkokat is már régen magánosították. Az ellenőrző rendszer kiépítése ugyan hatalmas összegekbe került, de kifogástalanul

működött, és ezt mindenki meglelégedéssel vette tudomásul.

A fentiek ismeretében könnyű tehát elképzelnünk, hogy a két magyar utazó számára milyen nehézségeket okozott a szállodai szobaközvetítőben megadott cím felkutatása. A maguk után húzott bőröndjeikre is ügyelniük kellett, olykor egy-egy váratlanul felbukkanó táblára sem figyeltek mindig kellően – de végül néhány kisebb áramütéssel megúszták a kalandot.

A szálloda portáján egy 50 év körüli, rendkívül ápoltságú külsejű, csinos hölgy fogadta őket. Megértő arccal és kedves mosollyal hallgatta végig panaszaikat, majd az egész fővárosra érvényes beléptető kártya mielőbbi beszerzését ajánlotta nekik. Ennek megvásárlásával – fejtette ki – lényegesen egyszerűbben lehet nálunk közlekedni, hiszen a telektulajdonosok túlnyomó többsége szövetkezeti alapon működteti beléptetési rendszerét, és ezt a kártyát valamennyien elfogadják. Nehézségek persze így is akadhatnak, mert ha valaki egy olyan területen kíván áthaladni, amelynek a tulajdonosa valami oknál fogva még nem lépett be az egyesülésbe, akkor bizony a hagyományos módszerrel kell az áthaladási illetéket leróni.

A kártyák megvásárlása után kellemes és kötetlen beszélgetés alakult ki a hölgy és a két idős férfi között. Carla – így hívták a recepció vezetőjét – egy-két perc elteltével ki is jött a pult mögül, és a csevegés az előtérben található kényelmes karosszékekben folytatódott. Nemsokára kávé és üdítőital is került az asztalra, a társalgás pedig mind oldottabbá vált. Rezes Károly és Gyalog János hazájukról meséltek, életük kiemelkedő eseményeiről, és olykor arra is céloztak, hogy milyen okok készítették őket a nagy utazásra.

A beszélgetés fonala egyre inkább a férfi-nő kapcsolatok irányában haladt tovább. A két férfi szabadnak érezte magát, hiszen az egyik már régen megözvegyült, a másik pedig néhány évvel korábban vált el feleségétől.

Carla egy gyors és váratlan fordulattal azt javasolta a két szálláskeresőnek, hogy ne vesződjenek drága szállodai szobák felkutatásával. Ő és barátnője Hedvig meglehetősen nagyméretű lakással rendelkeznek, az albérleti szerződés részleteit pedig ráérnek majd a kiadó szobák megtekintése után megbeszélni. Az enyhén molett, de egyértelműen csinos hölgy ekkor az órájára pillantott, és közölte, hogy munkaideje rövidesen letelik, nemsokára indulhatnak is.

Hedvig, a barátnő és szomszédasszony már a kapuban várta őket. Ő egy fokkal talán még csinosabb is volt, mint Carla, és néhány évvel fiatalabb. A két lakás tiszta és szépen berendezett volt, a kiadható szobákról is ugyanezt lehetett elmondani. Az albérleti szerződés helyett a két hölgy csupán egy rövid nyilatkozat szignálásait kérte. Ebben a bérlok kötelezettségei voltak felsorolva / kert rendben tartása, mosás és vasalás heti egy alkalommal, kutyasétáltatás szükség szerint, és rendszeres szexuális élet – heti két és fél alkalommal /.

Gyalog János nem szerette a kutyákat. Ez valószínűleg felesége kutyaimádatára volt visszavezethető, aki egy kis pinsit vásárolt magának János minden ellenkezése ellenére, miután egyetlen gyermekük önállóvá vált és elköltözött tőlük. Ő volt a kedvence. János utálta a kutyát, mivel úgy érezte, hogy közibük furakodott és tovább rontotta egyre inkább elhidegülő kapcsolatukat. Egyszer azt álmodta, hogy a pinsi egy hatalmas és undorító hiénává változott, ott liheg az ágya mellett, és csak arra vár, hogy átharapja a torkát. És most még sétáltatni is vigye egy idegen asszony, idegen kutyáját? Kétségbeesetten pillantott Károlyra, aki elmélyülten tanulmányozta a nyilatkozat szövegét.

Látva a férfi zavarát – Hedvig megnyugtatta, hogy jelenleg semmilyen háziállattal nem rendelkezik, és a későbbiekben sem szándékozik ilyet tartani. Ez csak olyan

formalitás – mondta nevetve – mindenki beveszi a nyilatkozatba.

Rezes Károly fejében a heti két és fél szexuális aktus ütött szöget. Meg is kérdezte egy kicsit bátortalanul, hogy ezt miként kell értelmeznie. Carla válasza megnyugtató volt: – Ezt állítólag Luther Márton mondta, valamikor a XVI. században, vagyis nagyon régen. Nem kell megijedni a fél aktustól, ez csak matematikai átlag. Károly megnyugodott – egyébként életének 76. évében járt – és egyszerűen tovább siklott a szövegben.

A két férfi némi gondolkodási időt kért a hölgyektől – visszavonultak a felkínált szobákba, hogy egy kicsit felfrissítsék magukat. A percek azonban gyorsan haladtak. Egy félóra elteltével a mindig mosolygós arcú Carla hatalmas erővel vágta ki vendége szobájának ajtaját, és nagy lendülettel hadarta el javaslatát:

– Menjünk el valahová szórakozni! Még nincs késő, a bíróságok üzemelnek, és valamelyik tárgyaló teremben mindig akad a látogatóknak néhány szabad hely. Hedvig is nagyon szereti az ilyen kirándulásokat, remekül fogjuk érezni magunkat!

A közlekedési beléptető kártyákkal aránylag jó tempóban haladtak előre, és a kerületi bíróság épülete sem volt messze a két hölgy lakásától. Carla útközben elmesélte, hogy régebben színházba is jártak, de leszoktak róla, mivel olyan furcsa darabokat játszottak. Valószínűleg mások is így voltak ezzel, mert, a játszóhelyek egymás után zártak be. A Művész Színház ugyan elég soká tartotta magát, de idővel ugyanarra a sorsra jutott, mint a többiek. Olyan darabokat játszottak, mint például a „Godora várás” – valami Sámuel Beckett írta. Ott ültünk vagy másfél órán át, és az a bizonyos Godo nem jött. Csak az a két fura figura szövegelt. Tiszta becsapás! Akkor lett végleg elegendő ebből a színházból, amikor Ionesco „Kopasz énekesnő”-jét néztük meg. Ott is csak vártunk, vártunk, hogy mikor jön már az énekesnő, de nem jött.

A kerületi bíróság egy szép, régi épületben volt, amelynek minden oldalát antik oszlopsorok díszítették. A homlokzat mélyedéseiben az ország leghíresebb bíróinak szobrai álltak. Széles lépcsőkön lehetett az előtérbe feljutni, onnan pedig tovább, az emeletekre. Bizony elég sokáig kellett a két hölgynek keresgélnie, míg egy olyan teremre akadtak, amelyben még néhány szabad ülőhely volt.

– Milyen ügyeket tárgyalnak ma? – kérdezte Rezes Károly.

– Teljesen mindegy. A feljelentésekből sohasem fogyunk ki – csak a férfiaktól.

– Ezt hogy érti?

– A mi országunkban a legtöbb férfi ötven éves korára már elhalálozik. Majdnem mindegyiket a szívinfarktus, illetve az agyvérzés viszi el. Néhány kutató egy eddig még pontosan meg nem határozott vírusra gyanakszik, amely szerintük csak a férfiakat támadja meg. De ezt az elméletet egyszerűen csak átvették Robert Merle *Védett férfiak* című regényéből. Még jó, hogy nem állítják azt, miszerint a nők egyeduralomra törnek, és sorban teszik el láb alól a férfiakat.

Károly mélyen lehajtotta a fejét, gondolkodott egy kis ideig, majd megszólalt: – Nem lehetséges, hogy a férfiak életkörülményeiben kellene az okokat keresni?

Közben beléptek az egyik tárgyaló terembe, és gyorsan elfoglalták a szabadon maradt helyeket. A termék bejárata fölött egyébként rövid, de tanulságos szlogenek várták az érkezőket, mint például a következő:

Kerülje el a túlköltekezés csábítását, ami a bűn melegágya!

A feliratokat a legtöbb esetben praktikus hirdetések egészítették ki. Az ezekből befolyó összegek nagymértékben növelték a bíróságok pénzbevételeit – tulajdonképpen

ezek biztosították a folyamatos bíraskodás feltételeit. Az előző bölcs megállapítás alatt például a következő rendkívül szellemes reklámmondat volt olvasható:

Vegyen unisex cipőt, hiszen férje is hordhatja!

A teremben éppen egy bonyolult bűnügy tárgyalásának utolsó fázisánál tartottak. A vádlott egy pénzügyi termékek kiskereskedelmével foglalkozó cég alkalmazottja volt. Aljas indokból elkövetett hírbehozás – információk kiszivároztatásával súlyosbítva – volt ellene a vád. A bíróság a tárgyalás során megállapította, hogy a delikvens káros tevékenységének következtében a hírbe hozott cégnél még a humánigazgatási költségek dinamikája is veszélybe került.

A vádlottat első fokon 150 évi, fegyházban letöltendő büntetésre ítélték. Az ügyész vádbeszédében hosszasan ecsetelte a cselekmény káros hatását a piacgazdaságra, és megállapította, hogy a büntett bizonyos fokig még a versenytörvényt is sérti. Utalt rá, hogy a hírbehozás bűncselekménye ez esetben a jó erkölcsbe ütközés kritériumát is kimeríti.

A másodfokú eljárásban – vagyis a most folyó tárgyaláson – a büntetést 94 évre enyhítették. A vádlott 42 éves volt.

A következő ügy tárgya hűtlen elhagyás, illetve az együttélésben vállalt és nyilatkozatban rögzített köteleességek elhanyagolása volt. A vádlott, egy 40 év körüli, alaposan lesóványodott férfi képében jelent meg. Elettársa – a felperes – bávatag pillantásokkal méregette az elővezetett bűnöst.

A tárgyalás folyamán bebizonyosodott, hogy a férfi a felperest, vagyis egykori házastársát teljes mértékben elhanyagolta, jóllehet egy árfűrészkártya tulajdonosaként kedvezményes áron beszerzett árukkal halmozhatta volna el. Az is kiderült, hogy a vádlott az eljárás szereplőit több alkalommal is befolyásolni igyekezett, veszélyeztetve ezzel a bizonyítás eredményességét. Elfogadták a felperes panaszát, miszerint a férfi az árfűrészkártya előnyeit csakis saját élvezeteinek kielégítésére fordította, élettársának hűtlen elhagyása után pedig a nőt szinte köbméterre fogyasztotta. Egy kórházban elrejtőzködve várta a leleplezést, egykori szerelmét gáládul megtagadta.

A kizárólag női tagokból álló bíróság láttán Rezes Károly fejében az a gondolat vetődött fel, miszerint talán mégis van valami igazság abban a bizonyos regényben, amit Robert Merle írt. A könyv pontos címére már nem emlékezett.

Gyalog János a barátjára nézett, és az eddig minden alkalommal bevált titkos jellel tudatta vele, hogy most fel kellene állniuk. Károly óvatosan körülnézett, és a mellette ülő Carlatól a mosdó elhelyezkedése iránt érdeklődött.

Még aznap átlépték a határt, és egy meglehetősen felbolydult vasútállomáson szálltak ki.

8. A vesztegzár

A vonatból kiszálló utasokat egy nagyobb váróterembe terelték. Az egyenruhások segítőkészek voltak, de ugyanakkor meglehetősen tartózkodóak is. A falakon óriási méretű hirdetések tudatták az érkezőkkel, hogy az országban polgárháborús állapotok vannak, és így szigorú biztonsági intézkedések bevezetésére került sor.

Gyalog János és Rezes Károly lassan haladtak előre a katonák sorfala között. A váróterembe érkezve gyorsan helyet foglaltak az egyik üres padon, még nem tudták, hogy milyen hosszan kell várakozniuk.

Távolról szórványos lövöldözés hallatszott, figyelmük azonban egyre inkább a helyiség végében álló íróasztal felé irányult. Egy katonatiszt adta ki parancsait szenvtelen arccal az előtte megjelenő katonáknak. A mellette várakozó altiszt olykor nevet kiáltott a padokon és székeken ücsörgők felé, és a nevek tulajdonosai – egy katona kíséretében – elhagyhatták a termet.

Rezes Károly olvasni kezdte a falon függő hirdetményt:

Közlemény

Csapatunk április 16-án 5 óra 20 perckor általános támadást indítottak a szakadárak ellen, akik országunk területi egységét veszélyeztetik, terrorista akcióikkal pedig az állampolgárok testi épségét fenyegetik. Egyetlen négyzetcentimétert sem hagyunk kiszakítani hazánk területéből, lesújtunk az államhatalmat bomlasztó erőkre!

Kelet-Pirézia független államként történő elismerése teljes mértékben ellentmond a nemzetközi egyezményeknek. Köztudomású, hogy a kelet-pirézek kisebbségi jogai hazánkban messzemenően biztosítottak. Az alapfokú tanintézményekben lehetővé tettük a piréz nyelv havi egy tanórán történő oktatását, és kulturális tevékenységüket is messzemenően támogatjuk. A piréz népi táncscsoportok anyagi támogatásának növelése érdekében már korábban is jelentős lépések történtek.

A kormánycsapatok súlyos harcokban számolják fel az államot bomlasztó fegyveres csoportok ellenállását, céljuk csakis a törvényes rétid helyreállítása és az alkotmányos jogok biztosítása. A harci cselekmények következtében elhunyt és megsebesült állampolgárokért a kelet-piréz harci csoportoknak kell a felelősséget vállalniuk.

Felkérjük a külső hatalmakat, hogy tartózkodjanak mindennemű beavatkozástól hazánk belügyeibe. Humanitárius segítyeket a jelen helyzetben nincs módunkban elfogadni.

A Kelet-Piréz Alkotmányozó Gyűlés összehívásának követelése nem segíti elő a megbékélést, csak olaj a tűzre, jóllehet kormányunk elvileg egyetért mind a területi, mind pedig a kulturális autonómia további bővítésével, ez azonban a jelenlegi helyzetben csak a retrográd elemeknek kedvezne.

Népünk minden áldozatot meghoz országunk területi egységéért. A legfontosabb követelmény most az, hogy valamennyi szakadár szervezet oszlassa fel önmagát. Hajlandók vagyunk a sokak által kívánt fegyverszünetet azonnal életbe léptetni, amennyiben a felkelők fegyvereiket átadják, és független hazai bíróságok előtt adnak számot kegyetlenkedéseikről!

– A pirézeket sohasem fogják eltiporni! – jegyezte meg halkán Gyalog János.

Az idős történelemtanár egy kis ideig az emlékezetében kutatott, majd megszólalt: – Ez egy ősi nép. Egész történelmük folyamatos küzdelmek sorozata, tartósan még senki sem tudta őket leigázni. Ki tudja, meddig fog még tartani a jelenlegi állapot ebben az országban? A demokráciának – mint ismeretes – több olvasata is van, a pirézek pedig

valószínűleg nem azt a formáját részesítik előnyben, amelyet a többségi nemzet elfogad.

Rezes Károly szívesen folytatta volna politikatudományi elmélkedését, de ebben a pillanatban ismét felharsant az altiszt hangja. Számukra egy kicsit furcsa dialektusban, de saját neveiket vélték felismerni. Az íróasztalhoz siettek, ahol már az előkészített adatkérő lapok várták őket. A nyolcoldalas kérdőív számos nehezen megválaszolható kérdést tartalmazott, de azért akadtak olyanok is, amelyeket a két magyar utazó aránylag könnyen és gyorsan értelmezni tudott:

Aktív terroristának tartja magát, vagy sem?

Követett el gyilkosságot az elmúlt 10 éven belül, vagy sem?

Fundamentalistának tartja magát, vagy szocio-mazochistának?

Utazásának célja:

Az első két kérdésre mindketten nemleges választ adtak. Gyalog János a fundamentalizmust és a szocio-mazochizmust illetően viszont úgy nyilatkozott, hogy inkább vegetáriánusnak tartja magát.

Az utolsó kérdés megválaszolása volt talán a legkönnyebb: időskori nyugtalanság.

A kérdőív végén kért adatok már meglehetősen ismerősnek tündek számukra:

születési dátum és az elhalálozás várható időpontja

a beépített chipen kimutatható összeg nagysága

Egy kisebb penzióban kaptak elhelyezést, az őrség többnyire a portán, illetve a ház körül ténfergett, a katonák egykedvűen és könnyed melankóliával végezték dolgukat. Már három hónap telt el a vesztegzár kihirdetése óta, és az internáltak napjait a teljes tétlenség jellemezte. A hozzájuk eljutó híradásokból inkább az általános helyzet romlására következtettek, mintsem fogva tartásuk közeli megszüntetésére.

A parancsnok engedélyezte a ház körüli sétákat, de a penzió lakói legfeljebb 50 méterre hagyhatták el az épületet. Mindenkiel tudatták, hogy az őrség szükség esetén használni fogja fegyverét. A környéken hallható szórványos lövöldözésekből a penzió lakói arra következtettek, hogy a rend helyreállítása még mindig késlekedik, és az országban valóban polgárháborús állapotok uralkodnak. Az egy héttel korábban kiadott Nyilatkozat is a fentieket támasztotta alá:

Nyilatkozat

Kormányunk elítéli Kelet-Pirézia egyes országok által történt elismerését. A kelet-piréziai szakadárak törekvései és más népek jogos önrendelkezése között nem lehet párhuzamot vonni. Országunkban a helyzet normalizálása teljesen más politikai megoldásokat követel.

Kelet-Pirézia további államok által történő de jure elismerése veszélyes helyzetet hozna létre a térségben és felgyorsítaná a tömegpusztító fegyverek elterjedését. A béke megteremtése csakis országunk területi egységének megerősítésével és hazánk katonai erejének növelésével lehetséges.

Országunk azonnali hatállyal kilépett az atomsorompó egyezményből és megkezdte a közepes hatósugarú, nukleáris töltetekkel felszerelt rakéták telepítését a Kelet-Pirézia államiságát elismerő hatalmakkal szemben.

Gyalog Jánost találat érte. Éppen szokásos reggeli sétáját végezte a ház körül, szigorúan betartva az ötven méteres körzethatárt. Tulajdonképpen csak egy tompa ütest érzett a hátában, mintha egy kövel dobták volna meg, és egy rövid megtorpanás után folytatta útját. Az egyre élesebbé váló fájdalom, majd a ruházatán lecsorgó vér azonban rövidesen arra készítette, hogy az irányt a penzió bejárata felé vegye. A szobába már csak két internált társa segítségével tudott feljutni. Az egyre erősödő és közeledő hangokra Rezes Károly felugrott a székéből és szélesre tárta a kis szoba ajtaját.

– Szerencséje van a barátjának – jelentette ki az egyik segítő – csak egy fáradt golyó találhatta el, különben már alulról szagolná az ibolyát.

– Igen, igen. Az életben tulajdonképpen több a szerencsés pillanat, mint a szerencsétlen – állapította meg a filozofálásra mindig hajlamos társa.

Rezes Károly döbbsen és tanácstalanul figyelte a kialakuló helyzetet, torkát az idős emberekben oly gyakran felgyülemelő keserű érzés fojtogatta. Hirtelen az ágyhoz lépett, és kezdte lefejtani Jánosról a kabátot, valamint a véres inget. A két segítő komoly érdeklődéssel figyelte a jelenetet, majd egy tárgyilagos és szakszerű vita alakult ki közöttük a bemeneti nyílás, a seb átmérője, valamint az útközben elvesztett vérmennyiség kölcsönös összefüggéseiről. A fiatalabbik helyet foglalt a szoba egyetlen karosszékeiben és cigarettára gyújtott. Állítások és ellenvetések váltogatták egymást. Gyalog János közben elájult – valószínűleg a nagy vérvesztés következtében. Az idős tanár ekkor meglehetősen illetlenül belevágott a két segítő okfejtésébe, és csak annyit mondott felemelt hangon, hogy: orvost kellene hívni!

– Az nem olyan egyszerű – horkant fel a kialvadt cigarettáját újra meggyújtó fiatalember. Rezes Károly nem értette, vagy nem is akarta érteni a választ. A fiatalember pedig folytatta: – Először is a portán elhelyezett leolvasó készülékkel meg kellene vizsgálni, hogy a páciens mekkora összeggel rendelkezik beépített chipjén. A szolgáltatások árait figyelembe véve ugyanis igen jelentős a különbség, miszerint itt helyben látják-e el a sérültet a portán található egészségügyi doboz segítségével, vagy pedig orvost hívnak ki. Ez utóbbi azt jelenti, hogy egy mentőkocsit küldenek teljes személyzettel: orvos, két ápoló, sofőr és egy pénzügyi szakember, aki az egészségügyi szolgáltatás igénybevételének jogosságát, illetve a kellő anyagi fedezet fennállásának valószínűségét ellenőrzi. A beavatkozás előtt kiszámolja a várható költségeket, egyeztet a központtal, majd végleges kalkulációt készít.

Régebben a mentősök ütre-főre kirohantak a megadott címre, a legegyszerűbb költségszámítások nélkül vették kezelésbe a beteget és csak hetek múlva derült ki, hogy az illető fizetésektelen. Az Egészségügyi Elszámoló Pénztár deficitje meg csak nőtt, nőtt és végül olyan kiadásokra sem volt fedezet, mint például a tisztviselők ruhapénzének a kifizetésére. Rengeteg volt a csaló!

Az idős tanár legszívesebben a beszélő szájába tömte volna a kezében tartott törülközőt, amivel a vért próbálta János testéről eltávolítani. Vonagló szájjal, de érces hangon kiáltotta a két férfi felé: legalább azt a nyomorult dobozt hozzátok fel!

A karosszékekben ülő fiatalember lassan felállt, és kezében az égő cigarettával elindult az ajtó felé. Néhány perc elteltével a portás izgatott arca jelent meg a küszöb előtt, körülnézett, és csak annyit kérdezett, hogy János él-e még?

A hordozható chip-leolvasó készüléket az éledező beteg homlokához nyomta – az eredmény döbbenetes volt. Gyalog János már majdnem teljesen elköltötte a

rendelkezésére álló összeget.

A szállodai alkalmazott egy rövid ideig habozott, de azután mégiscsak győzött benne a humanizmus nemes eszménye, fordult egyet, és két perccel elteltével már újra ott állt az ágy mellett valami antibiotikumos kenőccsel a kezében, némi kötszert szorongatva. A puskagolyó valóban fáradt lehetett, mert a portás a mindig magánál hordott bélyegcsipesszel elég könnyen ki tudta emelni a kis ólomdarabot.

Másnap már magas láz szaggatta Gyalog János testét, Rezes Károly pedig a karosszékben ülve figyelte barátja vergődését. Hosszan beszélt hozzá, de talán csak önmagával folytatott párbeszédet el-elcsukló hangon. A szobára lassan félhomály ereszkedett.

– Bizony megöregedtünk János. Az öregség lassan és alattomosan lopakodik belénk, majd váratlanul lecsap ránk! A háttérben meg ott forgolódik a halál, és többé már nem akar eltávozni a közelünkől. Van olyan, akit rögtön magával cipel, meg olyan is, akit egy időre még kienged a kezéből. Ilyenkor azt hiszi az ember, hogy megállt az öregedés folyamata, kezdi fiatalabbnak érezni magát, de ez csak illúzió. Az öregség már régen befészkelte magát a testünkbe, sőt a lelkünkbe is, és egyre inkább hatalmába kerít. Amikor már arra is hajlamosak leszünk, hogy örökifjúnak képzeljük magunkat, akkor jön az utolsó, kíméletlen csapás! Keserű csalódást érzünk, pedig tudnunk kellett volna, hogy ez elkerülhetetlenül így lesz.

Nézünk a semmibe, keresünk valamit, ami visszaadhatja az életerőnket, de ez a valami nem akar előjönni. Csak a keserű szájízt érezzük. A halálban – tudod – csupán az a bosszantó, hogy az ember nem láthatja, mi történik a testével, illetve mi folyik körülötte az első napokban. Később már úgyis minden mindegy!

János! Az egész élet csak egy felesleges monológ, csak beszélünk, beszélünk, és ki tudja, hogy a többiek értenek-e belőle valamit? Azt hisszük, hogy figyelnek ránk, pedig mindenki csak megy a maga útján, törtet a kicsinyes érdekei felé, nem lát, nem hall, csak keresi a maga igazát. Mi pedig beszélünk a semmibe. Olykor kedves és megértő arcok néznek vissza ránk, és mi azt hisszük, hogy számítunk valamit az életükben. De ez is csak illúzió!

Fáradt vagyok, és Téged is csak fárasztalak a mondókámmal. Gyere, kelj fel! Igyuk meg ezt a maradék bort!

Gyalog János nem mozdult. Egy nagyszárnyú angyalt látott megjelenni elhomályosuló szemei előtt, de a következő pillanatban már nem emlékezett rá, hogy egy pallost szorongatott-e a kezében, vagy pedig csak a kulcscsomóját rázta szórakozottan.

9. Hazatérés

A vonat késő este futott be a Központi Pályaudvarra. Rezes Károly nehezen szállt ki a vasúti kocsiból – nem csomagjai sokasága miatt, hanem ingataggá vált léptei következtében. Egy nagyméretű fekete bőröndöt húzott maga után, amelynek kerekei hangos döccenésekkel jeleztek minden egyenetlenséget.

Szinte semmi sem változott, amióta útra kelt. A mozgó árusok most is

fáradhatatlanul tologatták dúsán megrakott kocsijukat, az újságárusok pedig marasztaló pillantásokkal próbálták megállítani a vonatjukhoz siető utasokat. Egyesek meg is álltak egy kis időre, átfutottak egy-két lapot, majd továbbrohantak. Bizonytalan fényfoltok remegtek az aszfalton, a sínek mintha kiugrani készültek volna ágyazatukból.

A hazatérő idős tanár egyedül bandukolt nehéz bőröndjével az üressé vált peronon, gondolatai elhunyt barátja, Gyalog János körül forogtak. Vádolta önmagát, a penzió lakóit, a hatóságokat, az embereket. Be kellett volna valahogyan csapni a mentőszolgálatot, saját magát kellett volna betegnek jelentenie, hiszen még most is egy nagyobb összeg van a chipjén! Ha kiszállnak, és rájönnek az otromba csalásra, az sem baj! Talán ki lehetett volna imádkozni az orvos táskájából egy hatékonyabb gyógyszert, vagy megfelelő kötszereket. Képesek vagyunk egyszerűen végignézni egy ember lassú elmúlását? Már idáig jutottunk? Egész életünkben mást sem teszünk, mint rossz kompromisszumokat kötünk!

Persze mindenki tudja, hogy egyszer majd ő is meghal, csak nem hiszi el, hogy ez most éppen vele fog megtörténni. Azért még jóra fordulhatnak a dolgok – győzködjük magunkat, minden rendbe jöhet. Hányszor vesztettük már el az eszméletünket? Aztán felébredtünk a kórházi ágyon, vagy még előbb, a mentőautóban. Persze, hogy féltünk. Halálfélelem. Olykor ok nélkül, megmagyarázhatatlanul tör ránk ez az érzés, pedig tudjuk, hogy semmi veszély sem fenyeget, nem betegedtünk meg, nem kell kórházba mennünk. Mit jelent az, hogy ok nélküli halálfélelem? A racionális gondolkodás rövidzárata?

Kilépett a pályaudvar épületéből és elindult a villamos megállója felé. Egy zebrán kellett áthaladnia, hogy az ellenkező irányba induló járműre fel tudjon szállni. A lámpa zöldre váltott és Rezes Károly rálépett az úttestre.

Már a közepén járt, amikor váratlanul egy sivító hang csapott le rá, iszonyatos ütést érzett a hátában, felbukott, bőröndje felszakadva és kibomolva csúszott a járda pereméig, ott nagyot koppanva a tetejére fordult. A fekete és kivilágítatlan autó teljes sebességgel száguldott tovább. A járdán álló szemtanúk ijedten futottak be a közeli sikátorokba, csak a néma utca maradt a helyén.

Pillanatokon belül autóriasztók sokasága üvöltött fel, a csattanás ugyanis azonnal beindította a zajokra és mozgásokra túl érzékenyen beállított szerkezeteket. Egymás után nyíltak ki az ablakok, kémlelő szemek vizsgálták át az utcát, de csak a zebrán vergődő idős ember alakját látták a kövezeten elnyúlva. Mobil telefonjaik segítségével egymásután állították le a rikoltozó és bömbölő riasztókat.

A haláltusa elkezdődött. Rezes Károly hallotta, amint felüvöltenek körülötte a géppuskák, a hadnagy rohamot vezényel, és valamennyien nagy lendülettel ugranak ki a lövészárokból. Kibiztosítják a fegyvereket és eszeveszett futásba kezdenek a távolról tüzelő ellenség irányába. Bajtársai sorra buknak fel mellette és előtte, meg-megáll egy szusszanásra, az arcukba néz, megpróbálja felemelni őket – de hiszen ezek mind régen meghalt barátai és rokonai! Ott volt a temetésükön! Hogyan kerülnek ezek most ide, ebbe a mindent eldöntő rohamba? Valaki magával rántja és húzza a többiek után, egyenesen a géppuskák felé. Le akarja rázni, de nem sikerül! Egy halálfej vigyorog rá vissza a sisak alól. Egymás mellett rohannak tovább. Na persze, a filmforgatás! De hát ennek már legalább 50 éve! Most jön az a rész, amikor át kell mászni egy szűk csövön. Nem sikerül. Újra és újra felveszik a jelenetet. A rendező őrvölg, a statiszták irányítója pedig azonnali kirúgással fenyegeti: Alkalmatlan! Alkalmatlan! –üvölti. Visszaemlékszik rá, hogy másfél órai küszködés után mégis sikerült a jelenet, 14

másodpercet vágtak be belőle a filmbe. Az egész olyan megalázó volt! De hát az élet – egy bizonyos szemszögből nézve – nem más, mint állandó megaláztatások végtelen láncolata.

Rezes Károly utazása véget ért. Lassan eltűntek emlékezetéből a száguldó vonatok, a temetőkre épült megaváros, a mindent túlharsogó zene, az üresen tátongó parlament, a csontváz vásár, a gyilkoló autók, a vesztegár, csak a semmi maradt!

Megérkeztünk.

A termékzsugorítási program

A Nemzeti Termékzsugorító Tanács (NTT) a Kereskedelmi Kamara feloszlata után alakult meg. A piacvezető cégek arra a következtetésre jutottak, hogy különösen most, ebben a nehéz világgazdasági helyzetben, mindenféle pazarlást meg kell szüntetni, és a felesleges okvetetlenkedéseket is ki kell küszöbölni a termékek szabad áramlása előtt.

Az Országos Fogyasztóvédelem kiiktatása is napirendre került. A törvény parlamenti elfogadásától egy-két ellenzéki pártocská népszerűséget hajhászó szólamai sem tartották vissza a felelősségérzetük teljes tudatában szavazó képviselőket. A pazarlás visszaszorítását vállaló cégek ezután egy több ezer oldalas etikai kódexben rögzítették az új kereskedelmi ethoszt, és haladéktalanul hozzáláttak a termékzsugorítások gyakorlati megvalósításához.

Reklámkampányok sora indult szerte az országban az új fogyasztói szemlélet kialakításáért. Az újságokban és a televíziós adásokban rövid, jól érthető cikkek, illetve klipek mutatták be a termékzsugorítás előnyeit. Az olvasók és nézők visszaemlékezhetek arra, hogy például a mobiltelefonok megjelenésekor több kilós és három kabátzsebet is betöltő készülékekkel indult a kommunikáció, ma pedig mindössze 2x3 centiméteres nagyságú mobilokkal telefonálunk. A korábbi idegesítő bepetyegtetés is elmaradt, a kívánt szám aktivizálását egyszerű, halk és melodikus füttyüléssel végezzük el. (A fejlesztő mérnökök elismerték, hogy amennyiben a mobilt használó személy protézisét otthon felejtí, bizonyos nehézségekkel kell megbirkóznia.)

Az előkészítő reklámok a zsugorított mosógép előnyeiről is sok vásárlót meggyőztek. Ennek a zsugorításnak az volt a lényege, hogy a mosógép méretei nem haladhatták meg egy átlagos zsebóra nagyságát, és az elmés szerkezet a használó testén mosta és centrifugálta ki a különböző ruhadarabokat. A dolgozó emberek rengeteg időt takarítottak meg így, és mire munkahelyükre beértek, többnyire meg is száradt rajtuk az öltözék. Az új típusú mosógép vízfelhasználása minimális volt. Már egy-két perces ön-befröcskölés is elegendőnek bizonyult egy jelentős mennyiség kimosására.

A termékzsugorítás legnagyobb lehetőségei azonban kétségtelenül az élelmiszeriparban és a vendéglátásban mutatkoztak meg. A gyönyörűen becsomagolt élelmiszeradagok egyre kisebbek lettek, áruk viszont többnyire nem változott, sőt egyes alapanyagok beszerzési nehézségei, adóemelés stb. következtében még emelkedett is. A valóban szép és gazdag csomagolás azonban kezdetben mindezt elfeledtette. Rendkívül népszerűvé vált például a szeletelt disznósajt díszdobozban, 30 grammos kisserelésben. Később áttértek a milligramm használatára, ez viszont már vitathatatlanul a mennyiség csökkenésével járt együtt. De a vásárlók örültek, hogy a választék bővül, és az új

csomagolások a megajándékozottak körében egyértelmű sikert arattak. Szinte hetek alatt rendkívüli népszerűséget ért el például a dinsztelt vargánya gomba ezüst fóliában, piros masnival. Olykor persze elhangzottak régi, elavult szlogenek is, miszerint azért olyan drága egy bizonyos árucikk, mert a csomagolást kell megfizetnünk. A szakemberek elismerték, hogy a fajlagos csomagolási költségek kétségtelenül növekedtek, de azt is rögtön kimutatták, hogy ezek egyetlen esetben sem ütköznek a parlament által nagy nehezen szentesített etikai kódex ajánlásaiba.

A vendéglátásban is hasonló folyamatok mentek végbe. Egy kis leleménnyel úgy is el lehetett érni a termékzsugorítás céljait, hogy közben a vendég élményekben gazdagabbá váljék. Rendkívül gyorsan elterjedtek a bögrés ételek, mint például sertés csülök, bögrés módon elkészítve. Ez a csülök olyan kisméretűvé történő lepasztását jelentette, hogy körettel együtt beleférjen egy átlagos méretű bögrébe.

A méltán kedvelt fatányéros is bizonyos változásokon esett át: ismeretes volt, hogy az etikai kódex, de más előírások is szigorúan szabályozták a fatányéron tált húsok mennyiségét, amelyet természetesen minden vendéglátóipari egység be is tartott. A kódex 113. bekezdése viszont lehetővé tette a bruttósítást, vagyis azt, hogy a fatál súlyát is beleszámítsák az adagba. Ez persze a vendég elé kerülő hús mennyiségének bizonyos csökkenését eredményezte. A bruttósítást egyébként a burgonya köretnél is konzekvensen megvalósították, vagyis a gumók héját is beszámították a súlyba. A héjában sült burgonya mindig is a legkedveltebb volt a magyar vendégek körében – állapította meg a vendéglátósok szakmai lapja. Az etikai kódex mindenestre előírta, hogy a héj legfeljebb a súly 60 %-a lehet, és ezt mindig be is tartották.

A termékzsugorítás szakmailag megfelelő módon ment végbe a cukrászdákban illetve a vendéglői desszertfélék körében is. A medvetalpból bocstalp lett, kevesebb dióbéllal és több porcukorral, a csúsztatott palacsinták készítésénél pedig a vendégnek azt a hányadot is felszámították, amely sütés közben félrecsúszott és a konyha kövezetén landolt. Kezdetben voltak ugyan viták a csúsztatott palacsinta árkalkulációja körül, de ez is megoldódott az etikai kódex útmutatásai alapján. A vendégnek a rendelés előtt egy nyilatkozatot kellett aláírnia, miszerint tudomásul veszi az esetleges csúsztatásokat. Egyes, nagy múltú vendéglőkben már belépés után, az ajtónál biztosítást lehetett kötni, amely a csúsztatási kockázat felelősségi viszonyait tartalmazta. Ezzel sikerült a biztosítási szektort is fokozottabban bekapcsolni a vendéglátásba, és így kétségtelenül nagyobb eredményeket mutathattak fel a nemzetgazdaság növekedésében is.

A termékzsugorítás folyamata szigorú logikával haladt a teljes megvalósulás, vagyis a termék teljes eltűnése felé. Nemsokára egyre több étterem számolhatott be sikereiről a különböző szakmai konferenciákon. *Szalontüdő szalonzenével!* A szalonkabátban ülő vendég meredten bámulta az üres tányért, viszont a halkan duruzsoló szalonzene mindenért kárpótolta. Az élelmiszer boltokban már minden felvágott vagy sajtkészítmény csupán néhány milligrammot nyomott, viszont a csomagoló anyagok és dobozok területén még sohasem volt ekkora a választék. Két új gyár is létesült az országban a pepita mintázatú sajt papírok gyártására, a dobozolás pedig minden második embernek mellékfoglalkozásává vált. A Statisztikai Hivatal jelentése szerint a GDP növekedése csak a honfoglalás korabeli magyar társadalom idején mutatott ilyen dinamikát.

A legtöbb étteremben bevezették a virtuális étkezést. A vendégeket leültették a gyönyörűen megterített asztalokhoz, és ezüst kanalak, kések, villák, valamint kínai pálcikák közül választhatták ki maguknak a legalkalmasabbat. Hirtelen, az üres poharak csengése közben képernyővé változott az asztal, és a legválogatottabb, legízletesebb étek jelentek meg a mohó és éhes szemek előtt. Az ország már egészen közel állt ahhoz, hogy a kereskedelem és a vendéglátás teljes területén

megvalósulhasson a virtuális fogyasztás, amikor apró, zavaró jelenségek bukkantak fel. Hajszáltrepedések a rendszeren.

Paraszt nénik tűntek fel a Nagykörúton, és fonott kosarukból almát, körtét, szilvát kínáltak. Kezdetben még csak elrohantak mellettük az emberek, de később egyik-másik megállt, vásárolt a gyümölcsből, nekiesett az utcán, köpködte a magokat, s biztatta a többieket, hogy ők is fogyasszanak.

Néhány nap elteltével egy idősödő, szikár, csizmás ember jelent meg a Rákóczi úton. Hátán hőszigetelt kuktában forró olaj szortyogott, ebbe dobálta bele a megrendelt és kezében frissen kigyúrt lángos tésztát. Egy anorákba bújt, sovány fiatalember kesztyűben melegített hot-dogot kínált a járókelőknek a csípős őszi alkonyaiban, majd megjelentek a házi rétes és almás pite árusok is. Kopott öltözetű férfiak hangos kurjantásokkal próbálták magukra terelni a figyelmet, házi boraikat kínálván. Nem kellett sok idő, és minden utca megtelt gofrisütőkkel, hamburgerárusokkal, s újra divatba jött a birsalmasajt meg a ribizlibor. Az utcákon az emberek ettek, faltak, zabáltak – és nem virtuálisan.

Megbízható források szerint a hatóságok törvényjavaslatot készítenek elő e kóros tendencia drákói szigorral végrehajtandó elfojtására.

Szabad verseny

A Piréz Köztársaság minden állampolgára egyetértett azzal, hogy a fel nem osztható és így csak egészében működőképes, kimagasló értéket hordozó javakat egy szabad verseny megrendezésével és ennek eredményeként osszák szét a győztesek között. Mindenkiben élt még a vetélkedés nemes ösztöne, a sport iránti rajongás. A rendezők hajlottak ugyan a kompromisszumokra, de még erősen ragaszkodtak az úgynevezett kategorizálási szabályokhoz. Ezeket úgy értelmezték, hogy a versenyen az autósok, a kerékpárosok, a gyalogosok stb. külön-külön csoportban induljanak a díjakért. A versenyzők ezt az elképzelést azonban nevetségesnek, sőt egyenesen gyerekesnek tartották, a hosszú távú olimpikonok pedig az egyenlőség arcul köpésének minősítették. Több Trabant gépkocsi tulajdonosa már a verseny ötletének hallatán azonnal turbó motort szereltetett az autójába és lekicsinylő mosollyal nyugtázta, amikor egy kivénhedt Mercedes mellett húzott el.

Közeledett a nagy nap. Különféle bizottságok alakultak, amelyek lényegében mind ugyanazt a célt szolgálták, vagyis a verseny szabályainak pontos kimunkálását, ezek ellenőrzését és a díjak odaítélésének ünnepélyessé tételét. A versenypálya kialakítása egyébként nem okozott különösebb gondot, az egyik legfontosabb célkitűzés ugyanis éppen az volt, hogy minél többen láthassák a versenyt, együtt izguljanak az indulókkal, ők is részesei lehessenek a sikernek. Érezzék azt, hogy a megszerzett javaknak így ők is részesei lesznek, hiszen biztatásuk nélkül egyetlen versenyző sem juthat el a győzelemig. A háromszázharminchét kilométer hosszan elnyúló versenyút jelentős része ezért falvakon és városokon keresztül vezetett, és az útszakaszok melletti átjárhatatlan kordonok felállításáról hamarosan szorgos kezek gondoskodtak. A nézők egy jelentős részét persze azok alkották, kik lusták voltak a felkészülésre, közömböséget mutattak az igazi értékék iránt, hagytak volna mindent úgy, ahogy van. Akikben

legalább egy fikarcnyi vállalkozói kedv leledzett, azok mind feliratkoztak a versenyre. Sokan elődeik érdemeire hivatkoztak, erejüket fitogtatták. A türelmetlenség hamarosan olyan fokot ért el, hogy a verseny lebonyolításának időpontját három egész nappal előre kellett hozni.

A kidolgozott szabályok és más rendelkezések egyértelművé tették, hogy ezek megszegése a versenyző azonnali kizárását jelenti a vetélkedésből, legyen a vétkes gyalogos, vagy autós, kerékpáros vagy kamionos, illetve bármilyen más járművön közlekedő személy. Az egyik legszigorúbban büntetett szabálysértésnek pl. a kanyarok levágása minősült. Ezzel kívánták biztosítani, hogy például az autósok vagy a kamionosok ne kerüljenek hátrányba, amint a versenyzők egy-egy falut vagy várost elhagynak. A zöldellő mezők ugyanis a gyalogosokat rögtön arra csábítják, hogy a rónákon átvágva tisztességtelen előnyökhöz jussanak. A verseny tisztaságát minden eszközzel biztosítani kellett, – egy kanyar átvágása a szabályok értelmében a versenyző azonnali kizárását jelentette. / Ennek ellenére – mint az eredményhirdetés után kiderült – több gyalogost is diszkvalifikálni kellett. /

A rendezők a verseny előtt sokáig vitatkoztak azon, hogy miként szabályozzák a kerékpárosok haladását. A kiépített kerékpár utak használata ugyanis jogosulatlan előnyökhöz juttatta volna őket, ugyanakkor fennállt az a veszély is, hogy az úttesten közlekedve a gyalogosok tömege hátráltatja majd előrejutásukat. A dilemmát végül úgy oldották fel, hogy a gyalogosokat – amennyiben egy kerékpáros haladt el mellettük – helyben járásra kötelezték.

Végre elérkezett a várva várt vetélkedő napja. A startnál a legigazságosabb módon, vagyis sorsolással döntötték el, hogy ki melyik kockakőről indulhat. A versenyzők könnyedén megtalálták helyüket, ugyanis a kockakövekre a különböző bankok és nagyáruházak reklámjait festették fel, a start helyét pedig a jelentkezés után azonnal visszaigazolták. Az autóknak természetesen egy egész alakos figura jutott, a gyalogosoknak viszont csak egy pisze orr, vagy egy szám a reklámfelületből. Ez a megoldás még a startzászló lecsapása előtt heves konfliktust robbantott ki. A gyalogosok az esélyegyenlőség súlyos megsértésének vélték az útfelület ilyen felosztását. A kialakult helyzeten azonban már nem lehetett változtatni, mivel a reklámfelületek eltüntetése a bankok és nagyáruházak szponzorálásának visszavonását jelentette volna, a támogatás nélkül pedig az egész verseny ellehetetlenül. Az indulás előtti utolsó akadályt végül úgy sikerült elhárítani, hogy a startnál minden gyalogos egy kockakővel előre léphetett. Ez jelentős esélyt adott nekik a győzelemre és a versenyzők közötti békét is helyreállította. Természetesen senki sem gondolt komolyan a visszalépésre, hiszen mindenki szilárdan hitt abban, hogy a győztesek között lesz.

A verseny első szakaszában úgy nézett ki, hogy kiegyenlített küzdelem folyik mind a gyalogosok és az autósok, mind pedig a kamionosok és a kerékpárosok között. Csak egy apró incidens zavarta meg a küzdelmet, ugyanis az egyik kerékpáros majdnem leszorított két kamiont az útról. Három büntető pontot kapott és mehetett tovább. A rendezők közül azonban egyesek attól féltek, hogy a gyalogosok így vérszemet kapnak és tekintve hatalmas tömegüket, ez beláthatatlan technikai problémákhoz vezet majd. A kerékpáros kizárásával példát lehetett volna statuálni – mondta az egyik ellenőr.

A második szakaszon – mindenki meglepetésére – az autósok és a motorkerékpárosok vették át a vezetést, a gyalogosok pedig hosszú sorokban szakadoztak le az élvonaltól. A kerékpárosok alapvetően jól tartották magukat, de ez csak szabálytalannak ugyan nem minősíthető, de erkölcsileg teljes mértékben elítélhető trükkjeiknek volt köszönhető. A cél előtt, az utolsó falu elhagyása után még mindig egy tizenhat éves Trabant haladt az élen, de már minden oldalról füstölt és csak idő kérdése volt, hogy mikor kell a versenyt feladnia. És ekkor, az enyhe emelkedőn a

gázpedálra tapostak a Ferrarik, a Mercedesek, a Rolls-Royce kocsik pilótái, mindegyikük oldalán tisztán látható és jól olvasható volt cégük lógója, neve és reklámszövege. Ők győztek. Az első három helyezett sorrendjét még célfotóval sem sikerült megállapítani, így a fel nem osztható, kimagasló értéket hordozó javakat a legigazságosabb módon, sorsolással osztották ki közöttük.

Irány a Kajmán-szigetek

Az előzetes letartóztatás szinte elviselhetetlen volt. A kihallgatások olykor egész délelőtt tartottak és a kávészüneteket kivéve merev, szinte barátságtalan légkör uralkodott. A fogház büféjéből felhozott szendvicsek választéka is egyértelműen csapnivaló volt, a pogifutárt meg nem engedték be. A cellában a beépített zuhanyozó víz sugara éppen, hogy csak elérte az otthon megszokott erőt és sűrűséget – az örök azzal védekeztek, hogy mindenki ugyanabban a félórán akar tisztálkodni, és ez még egy ötszillagos szállodában is gondokat okozna. Egyszerű mellébeszélés volt. A tv-adást esténként olyan korán leállították, hogy nem is volt érdemes a kereskedelmi csatornák legjobb műsoraiba bekapcsolódni. A mobil telefonozás tiltását pedig mind a rács mögöttiek, mind a rács előttiek az emberi jogok legdurvább megsértésének tekintették. Egy szép márciusi napon megfélemezhetetlen lángtengerként terjedt el a hír a fogva tartottak között, miszerint az élelmiszer raktár környékén csótányok bukkantak fel. Több kihallgatást is félbe kellett szakítani – ügyészeket, vádlottakat, fegyőröket szállítottak be vijjogó mentőautókon egy közeli kórházba. A diagnózis sem váratott sokáig magára: mérgezési tünetek.

Velőssy Zsolt eszes ember volt. Az építőiparban talált rá a szerencse, hiszen gyér kapcsolatai ellenére meglehetősen rövid idő alatt jelentős pozícióba tudott emelkedni. A vezér bizalmasává vált, és ha lett volna olyan szervezeti egység, mint pl. a Kényes Ügyek Osztálya, akkor feltétlenül őt bízták volna meg ennek vezetésével. De mivel ilyen nem létezett, Velőssy egyszerű bonyolítóként, majd referensként kereste kenyerét. Fő területe a kartellezés lett, vagyis azon bizalmas tárgyalások előkészítése, amelyeken a cégek érdekeit messzemenően figyelembe véve, az értékesítések finomhangolása történik, vagyis a közös árképzés. A tárgyaló feleknek azonban az ezernyi apró egyeztetés mellett – mint tudjuk – a Gazdasági Versenyhivatal akadékoskodásaival is meg kell küzdeniük. Időnként aljas, és egy ideig még titokban is tartott feljelentések nehezítik meg a vállalatok és a szakemberek életét. Az egyszerűség kedvéért úgy is fogalmazhatnánk, hogy az ebből adódó letartóztatások, kihallgatások, és vádemelések mint a munkát kísérő egyfajta üzemi balesetek jelennek meg. Velőssy Zsolt előzetes letartóztatásba vételét is ennek kell felfognunk.

Velőssy esete szövevényes, hosszan elnyúló ügynek ígérkezett, és az idő előre haladtával a szálak egyre jobban összekuszálódtak. A számtalan tanú és gyanúsított kihallgatása inkább bonyolította, mint tisztázta a helyzetet. Védőügyvédje türelemre, az elviselhetetlen elviselésére bízta ügyfelét, majd felvázolta neki nagyvonalú tervét: A parlamenti választások rohamléptekkel közelednek, és az egyetlen megoldás a kialakult nehéz helyzetben csakis az lehet, ha védence független jelöltként elindul a választásokon. Ez esetben a választási kampány idejére – amennyiben választókerületében a szükséges számú ajánlást meg tudja szerezni – a mentelmi jog őt is megilleti. Alkotmányunk lehetővé teszi minden becsületes és büntetlen előéletű állampolgár jelölését, megválasztása esetén pedig a törvényhozói tisztségbe történő

felemelkedését. A mentelmi jog tehát a jelölt szabadlábra helyezését jelenti, megválasztása esetén pedig további négy évig tartó védelmét. Ezért küzdöttek a francia felvilágosodás nagy gondolkodói is – tette hozzá a védőügyvéd – és ez ma is érvényesül mindenütt, ahol a jogállamot elismerik. A népszuverenitás elvén állunk, és nem is vagyunk hajlandóak innen elmozdulni!

Velőssy Zsolt egyre élénkebb arckifejezésekkel követte a felhevült védőügyvéd előadását, és szemében biztató jövő képe csillant fel. Magukhoz intették az ügyeletes börtönőrt, jelezték neki, hogy a beszélgetést befejezték. Velőssy még vissza sem ért cellájába, amikor már el is kezdődött a választóköri ajánlások gyűjtése. Ügyvédje fáradhatatlan küzdelme védence szabadlábra helyezéséért mindvégig töretlen maradt, és a kampány időszak kezdetére valamennyi előírt feltétel teljesült. A sikkasztás és adócsalás vádját egyébként sem sikerült az ügyésznek ebben a szövevényes ügyben egyértelműen bizonyítania, és a pénzek útját sem lehetett teljes biztonsággal követni.

Velőssy több lakossági fórumon is fellépett saját választási körzetében, ezek azonban csak csekély támogatottságot jeleztek. Általában 5-10 ember ücsörgött a kibérelt teremben, egy alkalommal – hangos hortyogás miatt – már idő előtt be kellett rekeszteni a gyűlést. Győzelmének esélyei egyre halványabbnak tűntek.

A jelölt a választás első fordulója előtt három nappal, egy minden feltűnéstől mentes gépkocsin Bécs felé vette az irányt, majd egy kis szállodában repülőjegyét átvéve, elrepült a Kajmán-szigetek felé. A jegy mellé adott készpénz, valamint egy könnyen megjegyezhető számlaszám jelentősen megnövelték önbizalmát. Az utazás kellemesen telt el, és a Yucatan-tenger felett az égbolt pontosan olyan volt, mint azt korábban is elképzelte. Szikrázó napsütés várta, majd a főváros nyüzsgő élete. Minden el volt rendezve – szálloda, bankbetét, szebbnél-szebb mulatt nők, és természetesen a trópusi koktélok.

Harmadnap belvárosi sétára indult. Az egyik kirakat előtt egy hamisítatlan magyar káromkodás ütötte meg a fülét. Ösztönösen hátrafordult, és egy magas, harminc év körüli, nyáriasan öltözött férfit pillantott meg. Mintha már láttam volna ezt a pofát – szaladt át rajta a gondolat. Egymásra néztek és szinte egyszerre szólaltak meg: – Csak nem magyar vagy te is?

Az egyik közeli bárban folytatták a beszélgetést.

– Hogy kerülsz ide?

– Van némi megtakarításom, és úgy gondoltam, hogy ide költözök egy időre.

Fantasztikus! Én is ugyanebben a cipőben járok. No, nem túl tágas ez a cipő, ugyanis csak 40 millió forintot kaptam a lehetséges 50 millió helyett, amiért feldobtam a mieinket, meg azt a pasast annál a híres építőipari cégnél. Az informátori díj, vagyis a feljelentő jutalma – ma már törvényileg is elfogadott és teljesen rendezett. De ezt biztosan tudod te is. Nos, az a fickó, akit az előbb említettem, ő tartotta kézben a kartellezést az építőipari cég részéről. A milliárdokat, amelyeket a mesterségesen feltornázott árakon keresztül szereztek, persze a nagykutyák tették zsebre. De valakinek csak el kell vinnie a balhét!

– Nos, az a pasas az építőipari cégtől én vagyok, Velőssy Zsolt.

– Te vagy a Velőssy? Nem ismertelek meg! Egy kicsit azért megváltoztál, akkori-ban szakállt viseltél. Nagyon resteltem magam, pedig akkoriban egyszer futólag még találkoztunk is. Ne haragudj, öregem, de a pénz az pénz. Mindannyian a piacról élünk.

– Túl vagyunk rajta, ne izgasd magad! Csak attól félek, hogy egyszer majd az

interpol szaglászni kezd itt is.

– Nem te leszel az egyedüli, akire rá akarnak majd mászni. Én már hetek óta itt vagyok, egy kicsit kiismertem a helyi viszonyokat. Ha a rendőrfőnök egyik helyettesének rendszeresen letejelsz egy bizonyos összeget, mindig időben megkapod a fülest, és egy kis motoros halászhajón átugrasz Hondurasba. Ott aztán kereshetnek.

– Köszönöm. Lehet, hogy élni fogok a kapcsolataiddal. Mondd, eljutnak ide a hazai hírek? Már öt napja úton vagyok.

– Hát persze! Tegnap zavargások voltak otthon, a tönkrement kistrészcényesek tüntettek. A tömeg állítólag behatolt az egyik építőipari cég központjába és szétverte az irodákat.

– Micsoda csöcselék! – fakadt ki Velőssy Zsolt. – Mert mondd, kérlek: Mi lesz ebből a lerabolt, szegény kis országból?

Titoktartási pénzek

Forradalmi változások mentek végbe a Piréz Köztársaság fővárosának közlekedési rendjében, amikor a szolgáltató vállalat vezérigazgatója elrendelte valamennyi villamos, autóbusz és metró vonal menetrendjének titkosítását. A trolibuszok ugyan egy ideig még a megállóban rendszeresített tájékoztató táblák szerint közlekedtek, de ez csak fokozta a káoszt, ugyanis az utasok a szó szoros értelmében megrohamozták a felső vezetékkel közlekedő járműveket. De legalább tudták, hogy a troli mikor jön, és hová viszi őket. A többség értetlenül és zavartan állt a megállót jelző táblák előtt, és igyekezett a várakozás idejét különböző pótcselekvésekkel megkönnyíteni. Egyesek hangosan énekeltek, mások a vállukon lógó tarisznyából verses köteteket vettek elő és mohó olvasásba kezdtek. A romantikus alkatú emberek a tavaszi égen átvonuló felhőket szemlélték töretlen optimizmussal.

A tömegközlekedési járművek továbbra is közlekedtek, sőt még valami felfoghatatlan és megmagyarázhatatlan rendszeresség is volt a járatok irányításában. Ezen azonban senki sem tudott megfelelően eligazodni. A mindig jól informáltak azzal próbálták az egyre ingerültebbé válókat megnyugtatni, hogy a buszok és villamosok továbbra is menetrendszerűen fognak járni, a menetrendet azonban egy bizonyos, közelebről meg nem magyarázható okból titkosítani kellett. A harmincegyedikéről elsejére virradó éjszaka folyamán valóban mindent átkódoltak, a villamosokat buszoknak nevezték el, a buszokat pedig metrónak. Az átdolgozás közben fellépett informatikai problémák miatt viszont a trolibuszok megmaradtak trolibusznak, a metró kocsik pedig célirány nélkül közlekedtek zártrendszerű vonalaikon.

Az oka fogott információs táblákat természetesen azonnal le kellett volna szerelni, de erre – a közlekedési vállalat súlyos eladósodása miatt – már nem jutott pénz. Az a gondolat is felmerült, hogy a tartó oszlopokra az új, átkódolt táblákat lenne célszerű felhelyezni, ez viszont a titkosítás elemi szabályainak is ellentmondott volna. Az ötletet azonnal elvetették.

Erre a várható problémára egyébként már azok a tanulmányok is rámutattak, amelyek a titkosítás bevezetése érdekében készültek. Természetesen ezek a munkák is erősen megterheltek a közlekedési vállalat költségvetését, viszont elkerülhetetlenek voltak, mivel szorosan összefüggtek a titoktartási pénzek kifizetésével. A menedzsment célprémiumai szintén elválaszthatatlanul egybekapcsolódtak a fent említett

javadalmazással, és a feltételrendszerek megbolygatása az egész üzemvitelt veszélyeztette volna. Egyes feljegyzések ugyan kifogásolták a titoktartást előkészítő anyagok nagy számát és terjedelmét, ezek az ellenvetések azonban soha sem jutottak el a felügyeleti szervekig. Így nem is befolyásolhatták az előkészületeket, valamint a titkosítás bevezetését. Az akadémikusok egyébként nem voltak tudatában annak, hogy az Információs Főosztály vezetőjének éves prémiuma a megrendelt tanulmányok számától és mennyiségétől függött. A munkaszerződések ilyen és hasonló jellegű pontjait egyébként is az országos titoktartási törvény szabályozta, a vezetői szerződések nyilvános része pedig csupán néhány személyi adatból állt.

A tömegközlekedés menetrendjének sikeres titkosítása után a személygépkocsik rendszámainak átrendezése következett. Az erre illetékes hivatal azonnal elrendelte a rendszám táblák átkódolását, és ezzel sikerült elérni, hogy a külföldi turisták számára a piréz gépkocsik azonosítása a korábbi rendszám alapján teljesen lehetetlenné vált. A belföldi lakosok is csak jelentős utánjárással tudták megállapítani, hogy valóban a szomszéd gépkocsija áll-e a ház előtt vagy sem. A titkosított országos nyilvántartásban természetesen továbbra is a régi rendszámokon futottak az egyes autók, de ehhez csak a szakemberek szűk köre férhetett hozzá.

A rendszer biztonságos fenntartása érdekében ezen a területen is be kellett vezetni a titoktartási pénzt, mint alapilletményen felüli pótlékot. Ez ugyan némileg megterhelte az ország költségvetését, de felsőbb körökben úgy ítélték meg, hogy a jelenlegi zavaros nemzetközi helyzetben elsősorban az állam és az állampolgárok biztonságának kell prioritást biztosítani.

Egy bizonyos idő elteltével – mint várható volt – halaszthatatlanná vált a vonalkódok titkosítása is. A Belkereskedelmi Minisztérium munkatársai nem tartották elfogadhatónak, hogy egyszerű bolti pénztárosok játszva leolvashassák az egyes áruk vonalkódjait, és ezzel rálátást szerezzenek a beszállító cégek árucikkeinek forgalmára. Többen kifejtették, hogy az információk ilyen laza kezelése a legsúlyosabban sérti az egyes kereskedőházak érdekeit, sőt még a konkurenciának is olyan fegyvert ad a kezébe, amellyel jelentős erőfölényt vívhat ki magának a piacon.

A parlament nem tudott ellenállni a nyomásnak, és rövidesen megszületett a vonalkódok titkosításáról és átkódolásáról szóló törvény is. Az egyes kereskedelmi vállalatok menedzserei is végre jogosulttá váltak a titoktartási pénzekre, ezeket haladéktalanul és több évre visszamenőleg folyósították nekik.

Néhány év múlva szinte már az élet minden területén bevezették a titoktartási szabályokat és az ezzel összefüggő javadalmazásokat. Akadtak persze olyan gyárak és intézmények, amelyeknél ez a játéktér elég szűknek bizonyult, mint például az Általános Harisnya- és Zokni Gyárban, ahol a titkosítás magától értetődően csak a gyár nevében is feltüntetett két termékre vonatkozhatott. Annyi eredményt azért sikerült elérni, hogy a legtöbb vevő nem tudta megállapítani, miszerint zoknit vagy harisnyát vásárolt-e. Az ilyen cégeknél a vezetőknek is csak egy szűkebb köre vált jogosulttá a titoktartási pénzek felvételére.

Nem szabad azonban szótlanul elmennünk amellett, hogy egyes vállalatoknál a titoktartási törvény alkalmazása bizonyos problémákkal járt. A Duguláselhárítási Biztonsági Szolgálatnál például igencsak megnőtt a reaklási idő, mivel az átkódolt kódokkal a rohamkocsik személyzete csak nehezen tudott megbirkózni. Végül azt tették, hogy sorra vették a kerületeket, míg rá nem találtak a dugulás helyére. Ez persze csak a nagyobb településeken okozott gondokat. Végül mindenhova eljutottak a rohamkocsik, de akkorra a fél terület már víz alatt állt.

Talán a fenti problémák is közrejátszottak abban, hogy a titkosítási törvény kiterjesztését a személyi eldugulásokra a parlament nem szavazta meg. Több képviselő

az Atlanti Chartára és a Nagy Francia Forradalomra hivatkozott, az ellenzék pedig a szavazás kezdetén kivonult a teremből. A titoktartási pénzeket tehát ebben a szegmensben nem lehetett bevezetni. Megint az egészségügyiek húzták a rövidebbet.

Kiszivárogtatás

Az első berepülés szeptember közepén történt. Galagonya Jenő ügyészségi segédfogalmazó éppen számítógépe előtt ült és meredten bámulta a képernyőt, jöllehet azon csak a már jól ismert reklámok és hirdetések folytak lefelé, majd felfelé. Hirtelen egy budapesti étterem dús kínálata kacsintott vissza rá. Rövid habozás után a tanyasi csirke színe-java mellett döntött, és azt is elhatározta, hogy probiotikus joghurtitalt rendel hozzá. Ujjaival ütemesen dobolta az előző este letöltött zeneszám ritmusát, a komputert tartó asztal pedig megértően remegett hozzá. És ekkor a nyitott ablakon keresztül egy szabványméretű, sűrű sorokkal teleírt géppapír libegett be a szobába, majd komótosan helyet keresve magának, Galagonya Jenő számítógépének billentyűzetére szállt le. Az ügyészségi segédfogalmazó megigazította szemüvegét és olvasni kezdett. Már az első sorok után egyértelművé vált, hogy a Rendészeti Minisztériumnak az Állategészségügyi- és Nyilvántartási Főhatósághoz küldött szigorúan titkos átiratáról van szó. A szövegből az is kiderült, hogy a kormány a Magyarországon adható kutya nevek beszabályozására készül. Kormányrendelet az eb névadás szabályozásáról – hangzott a hivatali stílusnak tökéletesen megfelelő cím.

A segédfogalmazó rövid töprengés után felvette könnyű, világosbarna tavaszi kabátját és elindult a kiválasztott étterem felé. Útközben mobiljáról felhívta egykori osztálytársát, Mártont, aki az elmúlt évben az egyik legjelentősebb bulvárlap szerkesztője lett.

A közösen megrendelt probiotikus joghurtital alátéteként a Rendészeti Minisztérium rendelettervezetének berepült példánya szolgált. A szerkesztő vele született gyorsolvasási készségét messzemenően kihasználva, vonagló szájjal és egy macskát meghazudtoló dorombolással futotta át az eléje került anyagot. Ez óriási! – kiáltott fel. Végre fogást találtunk a kormányon és persze a kormánypártokon is. Ez a mindenkori ellenzék nemes feladata!

Az ügyészségi segédfogalmazó sejtelmesen mosolygott, nem foglalt állást az ügyben, hiszen ő a pártatlanságra esküdött fel és egyébként sem foglalkozott politikával. Ezt fennen hangoztatta mind munkahelyi, mind pedig baráti környezetében. Csupán annyit jegyzett meg volt iskolatársa tágra nyitott szemeibe nézve, hogy őt személyesen nagyon kellemetlenül érintené, ha kutyájának más nevet kellene adnia. De rögtön hozzá is tette, hogy mint törvénytisztelő állampolgár, kénytelen betartani a parlament által elfogadott törvényeket, foglalkozzanak azok akár a hadkötelezettséggel, akár az eb névadás szabályozásával.

Másnap a *Nemzet Harsonája* elnevezésű bulvárlap az alábbi hangzatos címmel jelent meg:

A kormány a magyar kutyák meggyalázására készül!

Szélesre tárják a kapukat az idegen nevek előtt.

Kutyaidők várnak kutyáinkra!

A hír, mint egy tömegpusztító bomba hatott az olvasókra és másnap a legfontosabb újságok, valamint a televíziók hírszerkesztősegei is kénytelenek voltak a témával foglalkozni, híradásaikba beilleszteni. A legkülönbözőbb pártállású napilapokban rövidesen vezércikkek jelentek meg az eb névadásról, és a legnézettebb TV-csatornák is kerekasztal vitákat iktattak be műsoraikba – többnyire a kulturális programok adásidejének terhére. A hivatalokban, a gyárakban, sőt még a krumpliföldeken is csak egy témát vitattak az emberek: az eb névadás szabályozását, ill. a közeljövőben várható kutyanev törvény megalkotását.

A kormányhoz közel álló média úgy próbálta szétmosni a hírt, hogy a kiszivárogtatás és a kiszivárgás közötti finom különbségeket taglalta, egyben a megszületendő kutyanev törvény jelentőségét próbálta kicsinyíteni. Ez persze csak olaj volt a tűzre, és a kutyáikért aggódó emberek száma mértani arányban növekedett. A kormány helyzetét tovább rontotta, hogy sok internetező elektronikus postájában a törvénytervezettel kapcsolatos különféle dokumentumok jelentek meg, amelyek többnyire az egyes minisztériumok és hatóságok belső levelezését tartalmazó bizalmas anyagok voltak. Bár sok előfizető erélyesen tiltakozott a rázúduló kéretlen információk miatt, a hatóságoknál mindez süket fülekre talált. Minden hivatalos szerv a törvényjavaslathoz kapcsolódó munkálatokkal volt elfoglalva.

Egyes civil szervezetek egy ötszögletű kerekasztal azonnali összehívását követelték, mások széleskörű társadalmi párbeszédet kezdeményeztek. A kormány határozatlan ideig felfüggesztette a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel folyó tárgyalásait.

Mozgalom indult az idegen kutyanévek betiltása érdekében, és a kezdeményezők népszavazással fenyegetőztek, amennyiben törekvésüket a fenéig korrupt hatóságok elgáncsolják. Egy újonnan alakult civilszervezet hozzákezdett a kívánatos és nem kívánatos kutyanévek listáinak összeállításához, a parlament pedig kénytelen volt a kérdést soron kívül napirendre tűzni. A következő évi költségvetés megtárgyalását elnapolták. Volt olyan kezdeményezés is, miszerint a kutyák jogainak érvényesülése érdekében kutyaszakszervezetet kellene létrehozni. Mások a bankhitelek feltételeinek az átgondolását tűzték zászlajukra. Céljuk az volt, hogy a magyar kutyanéveket választó eb tulajdonosok könnyebben és kamatmentesen juthassanak kölcsönökhöz.

A kormány a készülő névlistával kapcsolatban egyre nagyobb engedményekre kényszerült. A Foxi, Maxi, Aladin, Timur, Nepomuk és hasonló neveket kivették a törvénytervezethez csatolt mellékletből, viszont kiemelt helyekre tették a Töhötöm, Kesző, Soma, Ugocsa és más ilyenén hangzásúakat. Egyes preferált javaslatoknál a névadás célszerűségére is utaltak, ezzel is megkönnyítve a választást. A Kund nevet például elsősorban búvárkutyáknak ajánlották, az Almost pedig az aluszékonyabbak részére. A parlament a legtöbb népi kezdeményezést napirendjére tűzte. A korábban benyújtott, más törvényjavaslatok- és módosítások közül ezért idő hiányában csak a szociális segélyek felfüggesztésének lehetőségeiről szót tudták megvitatni. Erre is csak azért szakítottak időt, mert ez jelentős tételt kínált a költségvetési hiány lefaragásához.

A kialakult helyzetet tovább súlyosbította, hogy egy újabb népi kezdeményezés a tengerimalac nevek törvénybe foglalását is követelte. A kezdeményezők határozottan felléptek annak érdekében, hogy a jelenleg használatos olyan neveket, mint Bömbike, Cucuka, Gügyi, Pucor stb. betiltsák. A tengerimalacok esélyegyenlőségének és méltóságának érdekében kiemelt helyre javasolták az olyan elnevezéseket, mint Arisztotelész, Einstein és a többi. Érvelésükben az ezzel foglalkozó internetes honlapra támaszkodtak.

A hosszan tartó parlamenti viták után végre megszületett az eb névadásról szóló kutyanév törvény. A népi kezdeményezések hatására kormányrendelet helyett tehát törvény jött létre, amelynek végrehajtási utasításában többek között az is szerepelt, miszerint az egyes, választott kutyanéveket az államelnökhöz kell felterjeszteni, és ezek csakis az ő egyetértésével lesznek a későbbiekben használhatóak.

A parlament mindezek után félévi késéssel a következő év költségvetését is elfogadta, egy másik szavazás eredményeként pedig úgy döntöttek, hogy szociális segílyt csakis azok kaphatnak, akik kutyával rendelkeznek – egyes indokolt esetekben tengerimalaccal. Helyreállt a társadalmi béke, megvalósult a nemzeti egység és mindenki hálával gondolt Galagonya Jenőre, aki volt olyan bátor és már a kezdetek kezdetén felfedte a mutyizást. A választások után újonnan megalakult országgyűlés az egykori ügyészégi segédfogalmazót érdemei elismeréseként, bátor és önzetlen politikai kiállásáért örökös főügyésznek választotta meg.

ISSN 1216-18-61
ISBN 978-963-08-0789-0

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

2011 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
